

آزمون ۱ از ۱۴

دفترچه شماره ۱

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود، مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

نام:

نام خانوادگی:

شماره داوطلبی:

صبح جمعه
۱۴۰۱/۵/۲۸

آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم
تابستانه اول

آزمون اختصاصی
گروه آزمایشی علوم انسانی (دوازدهم)

مدت پاسخگویی: ۶۸ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی و آمار (۱)	۱۵	۱	۱۵	۱۹ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۵	۱۶	۳۰	۱۲ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی (۱)	۲۵	۳۱	۵۵	۲۵ دقیقه
۴	جامعه‌شناسی (۱)	۱۵	۵۶	۷۰	۱۲ دقیقه

۱- در یک کارخانه حقوق یک مهندس ۳ برابر یک کارگر و $\frac{3}{4}$ مدیر بخش است. این بخش ۲ مدیر، ۵ مهندس و ۷ کارگر دارد. اگر حقوق کل بخش، ماهانه ۳۳۰ میلیون تومان باشد، حقوق یک مدیر در این بخش چند میلیون تومان است؟

- (۱) ۱۱
(۲) ۲۲
(۳) ۳۳
(۴) ۴۴

۲- در یک بنگاه اقتصادی، x تعداد کالا و $C(x) = 6x^2 - 250x - 2000$ تابع هزینه و $R(x) = x^2 + 50x + 1500$ تابع درآمد است. اگر به ازای $x = m$ نقطه سربه سر و به ازای $x = n$ بیشترین سود حاصل شود، مقدار $2m + 3n$ کدام است؟

- (۱) ۲۲۰
(۲) ۲۳۰
(۳) ۲۴۰
(۴) ۲۵۰

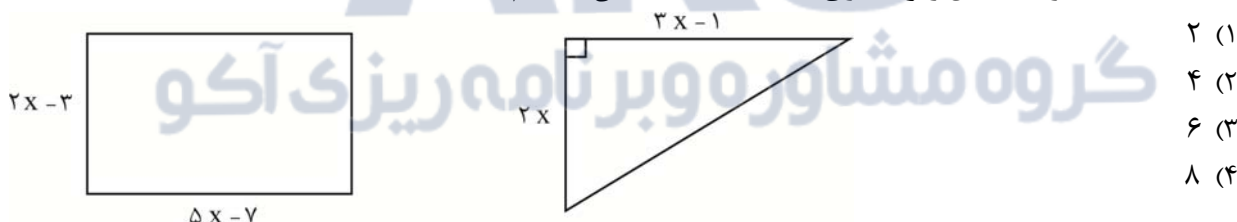
۳- اگر رابطه زوج مرتبی $f = \{(a, 6)(a+2, a-b)(a+2, 2b)(a, 2b)\}$ یک تابع باشد، حاصل $3a - 2b$ کدام است؟

- (۱) ۳۰
(۲) ۳۲
(۳) ۴۰
(۴) ۴۲

۴- نمودار تابع سهمی $f(x) = ax^2 + bx + c$ محور عرض‌ها را در نقطه‌ای با عرض -9 قطع می‌کند. اگر $S(2, -5)$ بالاترین نقطه نمودار در دستگاه مختصات باشد، حاصل ضرب abc کدام است؟

- (۱) ۱۸
(۲) ۲۴
(۳) ۳۶
(۴) ۴۸

۵- مساحت مثلث و مستطیل زیر مساوی‌اند. اختلاف محیط آن‌ها کدام است؟

- (۱) ۲
(۲) ۴
(۳) ۶
(۴) ۸

۶- مجموع معکوس دو عدد زوج طبیعی متوالی $\frac{5}{12}$ است. مجموع مربعات آن دو عدد چقدر است؟

- (۱) ۶۶
(۲) ۶۲
(۳) ۵۶
(۴) ۵۲

۷- در مجموعه داده‌های $\{63, 70, 66, 50, 77, 65, x, 64\}$ سه شاخص آماری میانگین، مد و میانه یکسان هستند. مقدار IQR کدام است؟

- (۱) ۵
(۲) ۴/۵
(۳) ۶
(۴) ۵/۵

۸- در نمودار جعبه‌ای برای داده‌های ۳۱, ۱۸, ۵, ۲۴, ۳۰, ۱۵, ۱۲, ۳۰, ۲۶, ۱۰, ۷, ۲۴, ۲۲, ۳۲, ۲۸, ۱۸, ۲۹, ۱۶ معیار داده‌های درون جعبه کدام است؟

- (۱) ۱۶
(۲) ۸
(۳) ۴
(۴) $2\sqrt{2}$

۹- ۹۶٪ داده‌های یک جامعه آماری در بازه (۱۵،-۱) قرار دارند. مجموع مقدار واریانس با میانگین در این جامعه چقدر است؟

- (۱) ۱۱
(۲) ۱۲
(۳) ۲۲
(۴) ۲۳

۱۰- برای آنکه در نمودار حبابی، اختلاف ظاهری اندازه دایره‌ها غیر واقعی و گمراه‌کننده نباشد، کدام مورد را باید انجام داد؟

- (۱) مساحت دایره‌ها را متناسب با مجذور مقادیر متغیر سوم در نظر گرفت.
(۲) مساحت دایره‌ها را متناسب با جذر مقادیر متغیر سوم در نظر گرفت.
(۳) شعاع دایره‌ها را متناسب با جذر مقادیر متغیر سوم در نظر گرفت.
(۴) شعاع دایره‌ها را متناسب با مجذور مقادیر متغیر سوم در نظر گرفت.

۱۱- کدام نمودار در ورزش، برای نشان دادن میزان قدرت و ضعف بازیکنان نسبت به یکدیگر، مناسب‌تر است؟

- (۱) نمودار حبابی (۲) نمودار راداری (۳) نمودار دایره‌ای (۴) نمودار جعبه‌ای

۱۲- کدام ملی دانش‌آموزان و میزان آلودگی هوای یک شهر به ترتیب در کدام مقیاس اندازه‌گیری داده‌ها قرار می‌گیرند؟

- (۱) کیفی اسمی - کمی نسبی
(۲) کمی فاصله‌ای - کیفی اسمی
(۳) کیفی اسمی - کمی فاصله‌ای
(۴) کمی نسبی - کیفی اسمی

۱۳- در یک نمودار راداری، اگر یک متغیر به تعداد متغیرها اضافه شود، زاویه بین شعاع‌های مجاور ۱۲ درجه کاهش می‌یابد. تعداد متغیرهای نمودار اولیه کدام است؟

- (۱) ۸
(۲) ۷
(۳) ۶
(۴) ۵

۱۴- اگر معادله درجه دوم $2x^2 - ax - 4 = 0$ را به روش مربع کامل حل کنیم و به صورت $b = (x - \frac{3}{4})^2$ ظاهر شود،

حاصل $a + 22b$ کدام است؟

- (۱) ۵۸
(۲) ۶۸
(۳) ۸۵
(۴) ۸۶

۱۵- حاصل نهایی عبارت $\frac{x}{8} + \frac{2}{x-2} - \frac{x+2}{2x-4}$ به ازای $x = 4(1 + 4\sqrt{2})$ کدام است؟

- (۱) $\sqrt{2}$
(۲) $2\sqrt{2}$
(۳) $3\sqrt{2}$
(۴) $4\sqrt{2}$

اقتصاد

۱۶- کدام گزینه به درستی به پرسش‌های زیر پاسخ داده است؟

الف- درآمد حاصل از «کسب و کار شراکتی» بر چه اساسی بین شرکا تقسیم می‌شود؟

ب- اقدامات یک کارآفرین در راستای کاهش هزینه‌های تولید برای دوری از وضعیت زیان، کدام مورد است؟

- (۱) الف- به نسبت مساوی ب- بازاریابی برای محصولات - فروش محصولات با قیمت مناسب - صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی
(۲) الف- به نسبت توافقی ب- افزایش بهره‌وری - صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی - جلوگیری از ریخت و پاش‌ها
(۳) الف- به نسبت مساوی ب- پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم - صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی - پیدا کردن بازار مناسب برای محصولات
(۴) الف- به نسبت توافقی ب- افزایش بهره‌وری - فروش محصولات با قیمت مناسب - جلوگیری از ریخت و پاش‌ها

۱۷- کدام گزینه مشتمل بر پاسخ درست و کامل سؤالات زیر است؟

الف- عبارت «به دلیل وجود کمیابی در منابع و امکانات، همیشه باید بین گزینه‌های انتخاب، بده - بستان کرد»، به کدام مفهوم اشاره دارد؟

ب- با توجه به اینکه احتمال از بین رفتن و شکست کسب و کارها وجود دارد، کدام عوامل انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی را به کارآفرین می‌دهد؟

ج- به کدام دلیل امکان رقابت بیشتر بین کارآفرینان، در «کسب و کار شرکت» وجود دارد؟

۱) الف- هزینه‌های فرصت از دست‌رفته ب- قدرت ریسک‌پذیری - کسب سود ج- به دلیل جذب افراد توانمند و متخصص در زمینه‌های تخصصی و ویژه، امکان رقابت بیشتر وجود دارد.

۲) الف- هزینه‌های آشکار ب- قدرت ریسک‌پذیری - شناخت ظرفیت‌های موجود برای تولید ج- به دلیل اینکه سود و زیان به میزان سهم هر سرمایه‌گذار است، امکان رقابت بیشتر وجود دارد.

۳) الف- هزینه‌های دررفته ب- شناخت ظرفیت‌های موجود برای تولید - امید موفقیت ج- به دلیل تولید در مقیاس بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا وجود دارد؛ در نتیجه امکان رقابت بیشتر است.

۴) الف- هزینه‌های فرصت از دست‌رفته ب- احتمال موفقیت - کسب سود ج- به دلیل تولید در مقیاس بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا وجود دارد؛ در نتیجه امکان رقابت بیشتر است.

۱۸- با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در جدول زیر و اینکه در این کارگاه ۴ کارگر مشغول کار هستند؛

الف- در آمد ماهانه این تولیدکننده چقدر است؟

ب- اگر قیمت هر واحد کالای تولیدشده، ۱۰۰ هزار تومان باشد، این تولیدکننده چند واحد کالا تولید کرده است؟

دستمزد ماهانه هر کارگر	۵۰۰,۰۰۰ تومان
اجاره ماهانه کارگاه	نصف دستمزد کل کارگران
هزینه مواد اولیه در یک ماه	۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان
میزان سود ماهانه	۴,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۱) الف- ۹ میلیون تومان ب- ۹۰ واحد کالا
۲) الف- ۹ میلیون تومان ب- ۱۰۰ واحد کالا
۳) الف- ۱۰ میلیون تومان ب- ۹۰ واحد کالا
۴) الف- ۱۰ میلیون تومان ب- ۱۰۰ واحد کالا

۱۹- کدام گزینه دربردارنده پاسخ درست دو پرسش زیر است؟

الف- تعریف کامل و جامع «کالای عمومی» چیست؟

ب- «تعرفه و عوارض گمرکی» در هر کشور تابع چه عواملی است؟

۱) الف- کالا و خدماتی که توسط افراد زیادی به صورت همزمان استفاده می‌شود و کسی نمی‌تواند مردم را از استفاده آن‌ها محروم سازد. ب- تابع سیاست‌های کلان صادراتی و شرایط تورمی کشورها

۲) الف- کالاها و خدماتی که توسط افراد زیادی در زمان‌های مختلف استفاده می‌شود و کسی نمی‌تواند مردم را از استفاده آن‌ها محروم سازد. ب- تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط صادراتی و وارداتی کشور

۳) الف- کالا و خدماتی که توسط افراد زیادی به صورت همزمان استفاده می‌شود و کسی نمی‌تواند مردم را از استفاده آن‌ها محروم سازد. ب- تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها

۴) الف- کالاها و خدماتی که توسط افراد زیادی در زمان‌های مختلف استفاده می‌شود و کسی نمی‌تواند مردم را از استفاده آن‌ها محروم سازد. ب- تابع سیاست‌های کلان صادراتی و شرایط اقتصادی کشورها

۲۰- با توجه به مثال معروف «کره و اسلحه» که در جنگ جهانی دوم مطرح شده است و نمودار مرز امکانات تولید

آن‌ها، پاسخ درست پرسش‌های زیر، کدام است؟

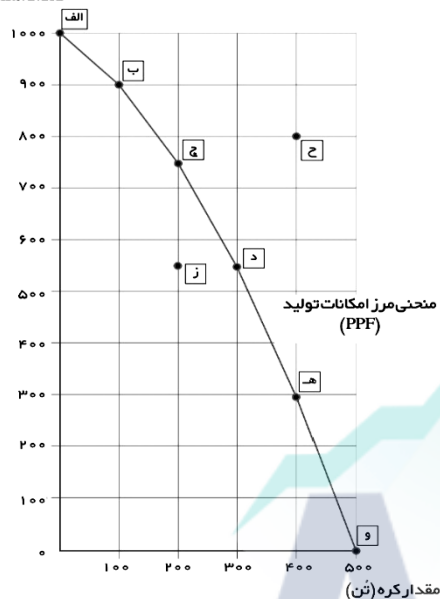
الف- تولید دو محصول، در کدام نقطه ناکارا است؟

ب- حرکت از نقطه (ب) به نقطه (ه) چه میزان هزینه فرصت دارد؟

ج- با توجه به شرایط جنگ و اهمیت تولید اسلحه و با در نظر گرفتن هدف تولید هر دو کالا، کدام نقطه انتخاب

سنجیده تری است؟

تعداد اسلحه (واحد)

د- دسترسی به کدام نقطه ممکن نیست؟

۱ الف- (ز) ب- ۶۰۰ واحد اسلحه ج- (د) د- (ج)

۲ الف- (ز) ب- ۲۰۰ واحد کره ج- (و) د- (ج)

۳ الف- (ج) ب- ۲۰۰ واحد کره ج- (ج) د- (ز)

۴ الف- (ز) ب- ۶۰۰ واحد اسلحه ج- (ب) د- (ج)

۲۱- دلیل شفافیت و کاهش فرار مالیاتی در «مالیات بر ارزش افزوده» چیست؟

۱ از کالا و خدمات واسطه‌ای، فقط در مرحله نهایی مالیات اخذ می‌شود.

۲ مالیات پرداخت‌شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی، کسر می‌شود.

۳ از تفاوت ارزش بین کالا و خدمات عرضه‌شده با کالا و خدمات خریداری‌شده در دوره‌ای مشخص، مالیات اخذ می‌شود.

۴ این نوع مالیات، چند مرحله‌ای است و در هر یک از مراحل تولید و تکمیل تا مصرف نهایی برحسب ارزش افزوده گرفته می‌شود.

۲۲- در خصوص «راه‌های نزدیک شدن یک کشور به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی» همه گزینه‌ها درست هستند، به جز:

۱ خلق مزیت‌های اقتصادی جدید تا امکان تأمین نیازهای مهم و اساسی در داخل کشور فراهم شود.

۲ گوناگون کردن راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی

۳ تسهیل در تأمین مواد اولیه و خام مورد نیاز بسیاری از صنایع بزرگ در جهت افزایش تولیدات کشور

۴ توجه بیشتر به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان

۲۳- جدول زیر، «عرضه و تقاضای» یک کالای فرضی را نشان می‌دهد؛ مطلوب است:

الف- مازاد تقاضا در کدام ردیفها وجود دارد؟

ب- در کدام سطح قیمت‌ها تولیدکننده موفق به فروش تمام تولیدات خود نمی‌شود؟

ج- قیمت و مقدار تعادلی به ترتیب چقدر است؟

ردیف	قیمت (ریال)	عرضه (کیلوگرم)	تقاضا (کیلوگرم)
۱	۱۰۰	۰	۱۲۰۰
۲	۱۵۰	۲۰۰	۱۰۰۰
۳	۲۰۰	۴۰۰	۸۰۰
۴	۲۵۰	۶۰۰	۶۰۰
۵	۳۰۰	۸۰۰	۴۰۰
۶	۳۵۰	۱۰۰۰	۲۰۰
۷	۴۰۰	۱۲۰۰	۰

۱) الف- ۱ و ۳ ب- ۳۰۰ و ۳۵۰ ریال ج- ۲۵۰ ریال - ۶۰۰ واحد

۲) الف- ۲ و ۳ ب- ۳۵۰ و ۴۰۰ ریال ج- ۳۰۰ ریال - ۴۰۰ واحد

۳) الف- ۱ و ۲ ب- ۳۰۰ و ۴۰۰ ریال ج- ۲۵۰ ریال - ۴۰۰ واحد

۴) الف- ۴ و ۵ ب- ۱۵۰ و ۲۰۰ ریال ج- ۲۵۰ ریال - ۶۰۰ واحد

۲۴- با توجه به مفهوم «فقر»، پاسخ درست پرسش‌های زیر، در کدام گزینه آمده است؟

الف- در تعیین میزان فقر، یک روش کلی وجود دارد؛ این روش کدام است؟

ب- دولت‌ها با انجام چه اقداماتی می‌توانند با فقر و بیکاری مبارزه کنند؟

۱) الف- محاسبه نسبت سطح رفاه افراد یا خانوارها به وضعیت اقتصادی کشور ب- با اجرای سیاست‌های کاهش تورم و مبارزه با فساد

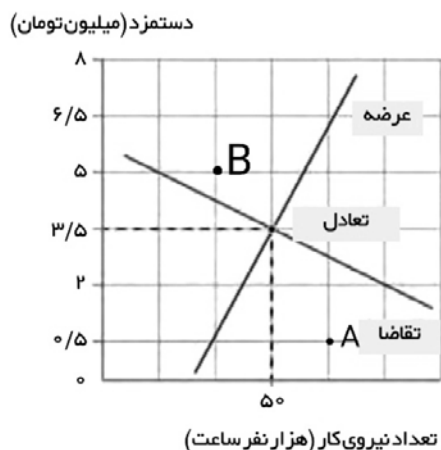
۲) الف- مقایسه نیازمندی‌های افراد یا خانوارها با توانمندی آنها برای دستیابی به آن نیازها ب- با حمایت از شرکت‌های تولیدی و مبارزه با فساد

۳) الف- مقایسه نیازمندی‌های افراد یا خانوارها با سطح رفاه و شرایط اقتصادی کشور ب- با حمایت از شرکت‌های تولیدی و ایجاد شغل در جهت کاهش بیکاری

۴) الف- محاسبه نسبت نیازمندی‌های افراد یا خانوارها به سطح رفاه آنها ب- با اجرای سیاست‌های بهبود فضای کسب‌وکار و تسهیل در اعطای مجوزهای دولتی به تولیدکنندگان

۲۵- نمودار زیر، در بازار نیروی کار رسم شده است:

الف- با توجه به وضعیت نقطه A در بازار، چه راهکاری پیشنهاد می‌کنید تا وضعیت بازار بهتر شود؟
ب- کدام گزینه توضیح درستی از شرایط بازار در نقطه B است؟

- ۱) الف- در این شرایط باید قیمت و دستمزد نیروی کار بالا برود تا نیروی کار بیشتری حاضر شوند وارد عرصه بازار شوند. ب- در نقطه B مازاد تقاضای نیروی کار وجود دارد و تمام نیروی کار کشور وارد عرصه کار شده‌اند.
- ۲) الف- در این شرایط باید قیمت و دستمزد نیروی کار بالا برود تا نیروی کار بیشتری حاضر شوند وارد عرصه بازار شوند. ب- در نقطه B مازاد عرضه نیروی کار وجود دارد و بخشی از نیروی کار بلااستفاده هستند.
- ۳) الف- در این شرایط باید بخشی از نیروی کار مورد نیاز از مهاجرین کشورهای دیگر تأمین شوند. ب- در نقطه B مازاد تقاضای نیروی کار وجود دارد و تمام نیروی کار کشور وارد عرصه کار شده‌اند.
- ۴) الف- در این شرایط باید بخشی از نیروی کار مورد نیاز از مهاجرین کشورهای دیگر تأمین شوند. ب- در نقطه B مازاد عرضه نیروی کار وجود دارد و بخشی از نیروی کار بلااستفاده هستند.

۲۶- پاسخ سؤالات زیر، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- الف- به این دلیل به چک، «پول تحریری» یا «ثبتي» می‌گویند که .....
ب- اینکه «هر یک از کشورها دارای واحد ارزش خاصی هستند، مثلاً در آمریکا دلار و در ایران ریال است»، به کدام وظیفه پول اشاره دارد؟

- ۱) الف- پول نقد بین افراد رد و بدل نمی‌شود، بلکه بانک موجودی حسابی را کاهش و موجودی حساب دیگر را افزایش می‌دهد. ب- وسیله سنجش ارزش
- ۲) الف- پول نقد بین افراد رد و بدل نمی‌شود، بلکه افراد مبلغ مورد نظر را روی چک می‌نویسند. ب- وسیله پرداخت در مبادلات
- ۳) الف- کلیه اطلاعات بانکی توسط بانک مرکزی روی چک، ثبت می‌شود. ب- وسیله پرداخت‌های آینده
- ۴) الف- چک توسط بانک مرکزی، چاپ و تحریر می‌شود. ب- وسیله حفظ ارزش

۲۷- در ارتباط با «اقدامات اقتصادی دوره پهلوی» کدام عبارت درست نیست؟

- ۱) در این دوره، دولت با ایجاد زمینه‌های قانونی (مثل قانون تجارت و تعاونی‌ها) و زیرساخت‌های مواصلاتی (مثل راه‌آهن) توانست اقتصاد ایران را از ضعف ساختاری خارج کند و به «استقلال اقتصادی» دست یابد.
- ۲) در نتیجه افزایش درآمدهای نفتی، دولت با هدف ایجاد توسعه در کشور، بسیاری از کارخانه‌های بزرگ و زیرساخت‌های صنعتی را ساخت.
- ۳) نظام نوین مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی در کشور پدید آمد و برخی از شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی و انسانی بهبود پیدا کرد.
- ۴) در این دوره، دولت حضوری گسترده در عرصه اقتصاد کشور داشت و توانست سازمان‌ها و تشکیلات خود را نوسازی کند.

۲۸- کدام گزینه دربردارندهٔ پاسخ درست و کامل سؤالات زیر است؟

الف- یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های «پیشرفت اقتصادی» کدام است؟

ب- در بررسی میزان فقر در دو کشور فرضی A و B متوجه شدیم که درآمد سرانه برای هر دو کشور برابر است. به کدام علت، نرخ فقر در کشور B بیشتر از کشور A است؟

۱) الف- درآمد ناخالص داخلی ب- در این کشور فاصلهٔ ۱۰ درصد اولیهٔ جمعیت با ۱۰ درصد آخر جمعیت، زیاد است.

۲) الف- رشد اقتصادی ب- در این کشور شاخص توزیع درآمد «دهک‌ها» عدد کوچک‌تری را نسبت به کشور A نشان می‌دهد.

۳) الف- شاخص‌های توسعهٔ انسانی ب- در این کشور فاصلهٔ ۱۰ درصد اولیهٔ جمعیت با ۱۰ درصد آخر جمعیت، بسیار کم است.

۴) الف- شاخص توزیع عادلانهٔ درآمدها ب- در این کشور شاخص توزیع درآمد «دهک‌ها» عدد بزرگ‌تری را نسبت به کشور A نشان می‌دهد.

۲۹- در کشور ما ایران، کدام‌یک از عوامل زیر، منجر به ایجاد «تورم» شده است؟

۱) ضعیف بودن ساختارهای اقتصادی - نابرابری عرضه بر تقاضای کل در اقتصاد

۲) کاهش قدرت خرید پول ملی به دلیل نوسانات ارزی - ضعیف بودن ساختارهای اقتصادی

۳) رشد حجم نقدینگی به دلیل افزایش درآمدهای نفتی - ضعیف بودن ساختارهای اقتصادی

۴) رشد حجم نقدینگی به دلیل افزایش درآمدهای نفتی - کاهش قدرت خرید پول ملی به دلیل نوسانات ارزی

۳۰- برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب‌هایی که در دوران کنونی، اقتصاد ملی ما را تهدید می‌کند، چه اقداماتی ضروری است؟

۱) تلاش و مجاهدت همه‌جانبهٔ مردمان سخت‌کوش کشور، برای نرفتن زیر سایهٔ بیگانگان

۲) دستیابی به اهداف اقتصادی و سیاسی که در قانون اساسی ایران وجود دارد.

۳) مقاوم‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن در برابر فشارها و تکانه‌های خارجی

۴) اجرای عدالت اقتصادی و رعایت حقوق اقتصادی شهروندان

علوم و فنون ادبی (۱)

۳۱- کدام گزینه، عبارات زیر دربارهٔ شعر در سده‌های ۵ و ۶ را به درستی کامل می‌کند؟

«تحولی که ..... و ..... در غزل ایجاد کردند، باعث شد در قرن ..... شاعران بزرگی در سرودن

غزل ظهور کنند. .... و ..... از جمله شاعران معروف آذربایجان هستند که سبک شعر فارسی را از

دیگر نواحی ایران متمایز ساختند. برخی از شاعران، از مدح شاهان دوری کردند مانند: ..... و .....»

۱) سنایی - انوری - هفتم - خاقانی - نظامی - ناصر خسرو - سنایی

۲) خاقانی - انوری - هشتم - سنایی - نظامی - ناصر خسرو - سنایی

۳) انوری - سنایی - هشتم - خاقانی - سنایی - خاقانی - ناصر خسرو

۴) سنایی - خاقانی - هفتم - نظامی - خاقانی - سنایی - ناصر خسرو

۳۲- کدام گزینه دربارهٔ شعر و نثر فارسی قرن چهارم و نیمهٔ اول قرن پنجم نادرست است؟

۱) شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) در این دوره به وجود آمد، ولی در دورهٔ سلجوقیان به پختگی رسید.

۲) شعر غنایی، با اشعار رودکی (پدر شعر فارسی) و شهید بلخی در این دوره، قوت و استحکام گرفت.

۳) ساده و روان بودن و پرداختن به موضوعات حماسی، مدحی و تاریخی از ویژگی‌های نثر این دوره است.

۴) سادگی فکر و روانی کلام، توجه بیشتر به واقعیت‌های بیرونی و آوردن ترکیب‌های تازه و استعاره‌های دلپذیر و تشبیهات گوناگون و انواع توصیف از ویژگی‌های شعر این دوره است.

۳۳- کدام گزینه از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی درست است؟

- (۱) بخارا، عمده‌ترین مرکز فرهنگی در دوره ساسانیان به‌شمار می‌آمد و آثار ارزنده‌ای به پارسی و عربی در این دوره تألیف شد.
 (۲) زبان پارتی در دوره اشکانیان و در شمال و شمال شرقی ایران رایج بود ولی زبان پهلوی، زبان رسمی دوران ساسانی بود که به ناحیه پارس تعلق داشت و آن را فارسی میانه نیز نامیده‌اند.
 (۳) قابوس‌نامه، سفرنامه ناصر خسرو و التفهیم از نمونه‌های نثر فارسی در دوره غزنوی و سلجوقی است.
 (۴) غلبه روح شادی و خوش‌باشی، واقع‌گرا بودن و زمینی بودن معشوق از جمله ویژگی‌های فکری و ادبی شعر سبک خراسانی است.

۳۴- در کدام گزینه، ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری ابیات زیر به ترتیب آمده است؟

«مهتری گر به کام شیر دراست»
 «چون بُناگوش نیکوان شد باغ»
 «از گل سیب و از گل بادام»
 «شو خطر کن ز کام شیر بجوی»

- (۱) سادگی زبان - سادگی فکر و کلام - توصیف واقع‌گرا
 (۲) استفاده از دو نشانه برای یک مضمون در بیت اول - استفاده از لغات کهنه و مهجور در بیت اول - استفاده از توصیفات ساده، محسوس و عینی
 (۳) وجود روح شادی در بیت دوم - جنبه عملی و دستوری بودن پند در بیت اول - استفاده از آرایه‌های ادبی در حد اعتدال در دو بیت
 (۴) کم بودن لغات عربی - استفاده از تشبیه حسی در بیت دوم - روح حماسی در بیت اول

۳۵- با توجه به ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری، کدام گزینه از سروده‌های سبک خراسانی نیست؟

(۱) که تو را با من از مناظره‌ای است
 من به باغ آمدم به باغ حرام
 (۲) آب جیحون از نشاط روی دوست
 خنگ ما را تا میان آید همی
 (۳) وجه خدا اگر شودت منظر نظر
 زین پس شکی نماند که صاحب‌نظر شوی
 (۴) الا یا خیمگی، خیمه فروهل
 که پیشاهنگ، بیرون شد ز منزل

۳۶- آثار زیر، به ترتیب اثر کیست و متعلق به چه قرن یا دوره‌ای است؟

«چهار مقاله - کلیله و دمنه - شاهنامه ابومنصوری - ترجمه تفسیر طبری»

- (۱) (نظامی عروضی - قرن ۶) - (نصرالله منشی - اواسط نیمه اول قرن ۶) - (عده‌ای از دانشوران خراسان - قرن ۴) (جمعی از دانشمندان - دوره سامانی)
 (۲) (حمیدی - دوره غزنوی و سلجوقی) - (ابوالمعالی نصرالله منشی - ۵۳۶ هـ ق) - (عده‌ای از دانشوران خراسان - ۳۴۶ هـ ق) - (ابوعلی بلعمی - دوره ساسانی)
 (۳) (نظامی عروضی - قرن ۷) - (نصرالله منشی - قرن ۷) - (ابومنصوری - قرن ۴) - (محمدبن جریر طبری - دوره سامانی)
 (۴) (نظامی عروضی - قرن ۶) - (نصرالله منشی - اواسط قرن ۶) - (جمعی از دانشمندان - قرن ۵) - (عده‌ای از دانشوران خراسان - دوره سلجوقی)

۳۷- در کدام گزینه، طبقه‌بندی شعر فارسی براساس نظریه ملک‌الشعرای بهار، به ترتیب دوره تاریخی آمده است؟

- (۱) سبک ترکستانی - سبک خراسانی - سبک عراقی - سبک هندی - دوره بازگشت - دوره معاصر
 (۲) سبک خراسانی - سبک عراقی - سبک هندی - دوره بازگشت - دوره مشروطه - دوره معاصر
 (۳) سبک خراسانی - سبک هندی - سبک عراقی - دوره مشروطه - دوره بازگشت - دوره معاصر
 (۴) سبک عراقی - سبک ترکستانی - سبک هندی - دوره بازگشت - دوره معاصر - دوره مشروطه

۳۸- ویژگی نوشته شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) ای کریمی که بخشنده عطایی و ای حکیمی که پوشنده خطایی (به کارگیری آرایه سجع)
- (۲) اما آن سه که طالب آنند: فراخی معیشت است و رفعت منزلت و رسیدن به ثواب آخرت (حذف افعال به قرینه)
- (۳) و این کتاب را بیاوردند از بغداد، نبشته به زبان تازی؛ پس دشخوار آمد خواندن این کتاب (استفاده از لغات مهجور)
- (۴) و اسباب تمّع و علل ترقّع در غایت ساختگی بود؛ خزاین آراسته و لشکر جرّار و بندگان فرمانبردار (سادگی و روانی کلام و خوش‌آهنگ بودن)

۳۹- در کدام گزینه، واج‌آرایی (از نوع تکرار مصوّت) و واژه‌آرایی آشکارتر است؟

- (۱) خیز شاها که جهان پُر شغب و شور شده‌ست / شور بنشان و شب و روز به شادی بگذار
- (۲) دل شکسته مروّت بود که باز دهند / که باز می‌دهد این دردمند را دل ریش
- (۳) یار مرا، غار مرا، عشق جگرخوار مرا / یار تویی، غار تویی، خواجه نگه‌دار مرا
- (۴) رشته تسبیح اگر بگسست معذورم بدار / دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود

۴۰- نوع سجع در عبارات زیر، به ترتیب در کدام گزینه درست است؟

- (الف) ما را چشم بر در است و شما را شوخ‌چشمی در بر.
  - (ب) متکلم را تا کسی عیب نگیرد، سخنش صلاح نپذیرد.
  - (ج) من ز سلام گرم او، آب شدم ز شرم او
  - (د) ملک بی‌دین، باطل است و دین بی‌ملک، ضایع.
- (۱) متوازن - مطرف - متوازن - متوازی
  - (۲) متوازی - متوازن - متوازی - مطرف
  - (۳) مطرف - متوازی - مطرف - متوازن
  - (۴) متوازی - مطرف - متوازی - متوازن

۴۱- در کدام گزینه موازنه یا ترصیع وجود ندارد؟

- (۱) این لطافت کز لب لعل تو من گفتم که گفت؟
  - (۲) زهره مردان نداری، خدمت سلطان مکن
  - (۳) ما برون را ننگ‌ریم و قال را
  - (۴) هم عقل دوییده در رکابت
- (۱) وین تطاول کز سر زلف تو من دیدم که دید؟
  - (۲) پنجه شیران نداری، عزم این میدان مکن
  - (۳) ما درون را بنگ‌ریم و حال را
  - (۴) هم شرع خزییده در پناهت

۴۲- کدام گزینه جناس ناهمسان حرکتی دارد؟

- (۱) زد به دلم در آتشی، عشق بُتی که نام او
  - (۲) پاسخ تلخ تو و خنده شیرین با هم
  - (۳) گر مر او را این نظر بودی مدام
  - (۴) دوش چون در شکن طره شب چین دادند
- (۱) زهره و آفتاب را زهره به آب می‌کند
  - (۲) نوش در نیش نهان گشته و نیش اندر نوش
  - (۳) چون ندیدی زیر مُشتی خاک دام؟
  - (۴) مژده آمدن آن صنم چین دادند

۴۳- کدام آرایه‌ها در بیت زیر دیده می‌شود؟

- «دیده عقل مست تو، چرخه چرخ پست تو
گوش طرب به دست تو، بی تو به سر نمی‌شود»
- (۱) جناس ناهمسان اختلافی - ترصیع - واژه‌آرایی - کنایه
  - (۲) موازنه - مراعات نظیر - تشبیه - تضاد
  - (۳) جناس ناهمسان افزایشی - موازنه - تکرار - سجع متوازی
  - (۴) تناسب - کنایه - سجع متوازن - تشخیص

۴۴ - آرایه‌های نوشته‌شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) چشم گشا و رو نگر، جرم بیار و خو نگر
 (۲) غلام نرگس مست تو تاجدارانند
 (۳) عقل برو برو برو، عشق بیا بیا بیا
 (۴) گر زان که نه‌ای طالب جوینده شوی با ما
- (جناس ناقص اختلافی - تشبیه)
 خوی چو آب جو نگر، جمله طراوت و صفا
 خراب باده لعل تو هوشیارانند
 راحت جان ما تویی، دور مشو ز پیش ما
 ور زان که نه‌ای مطرب گوینده شوی با ما
- (ترصیع - واج‌آرایی صامت)
 (تضاد - واژه‌آرایی)
 (موازنه - جناس ناقص اختلافی)

۴۵ - آرایه‌های «جناس ناهمسان اختلافی، اشتقاق، جناس ناهمسان افزایشی، ترصیع، واج‌آرایی»، به ترتیب در کدام مصراع‌ها آمده است؟

- (الف) این بوی روح‌پرور از آن خوی دلبر است
 (ب) من گلی را دوست می‌دارم که در گلزار نیست
 (ج) به یاد یار و دیار آن چنان بگریم زار
 (د) ای برشکسته جام ما، ای بردریده دام ما

- (۱) الف - ب - د - د - ج
 (۲) ج - ج - الف - ب - د
 (۳) د - ب - الف - د - ج
 (۴) د - ب - ج - د - ج

۴۶ - در مصراع زیر، به ترتیب چند صامت، مصوت کوتاه و مصوت بلند وجود دارد؟

«وفا گل بود، بر دشمن فشاندی»

- (۱) هفده صامت - پنج مصوت کوتاه - چهار مصوت بلند
 (۲) پانزده صامت - هفت مصوت کوتاه - شش مصوت بلند
 (۳) شانزده صامت - شش مصوت کوتاه - چهار مصوت بلند
 (۴) شانزده صامت - شش مصوت کوتاه - سه مصوت بلند

۴۷ - در مصراع زیر به ترتیب چند هجای کوتاه، بلند و کشیده وجود دارد؟

«چشم غریبان شده روشن به تو»

- (۱) پنج - شش - ندارد
 (۲) شش - پنج - ندارد
 (۳) پنج - شش - یک
 (۴) چهار - هفت - دو

۴۸ - نمودار هجایی کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) بدان حجت که دل را زنده دارد (U---U---U---U---)
 (۲) در دام تو محبوسم، در دست تو مغلوبم (---UU---UU---)
 (۳) گنج تو را فقر تو ویرانه بس (-U---UU---UU-)
 (۴) تا به جان آسوده باشی، هیچ‌کس را دل مسوز (-U---U---U---U---)

۴۹ - علامت هجایی کدام گزینه، با نمودار هجایی زیر مطابقت ندارد؟

(U---U---U---U)

- (۱) به زندان تاریک، در بند سخت
 (۲) چو از روزگارش چهل سال ماند
 (۳) فراق ز خون‌ریز من در نماند
 (۴) من از چرخ پیرم چنین تنگدل

۵۰ - نمودار هجایی کدام گزینه، با مصراع زیر یکسان است؟

«حاج قاسم به رفیقان شهیدش پیوست»

- (۱) شعر پژمان بگشاید دل پژمان مرا
 (۲) گله‌ای کردم و از یک گله بیگانه شدی
 (۳) غنچه‌ای گفت به پژمرده گلی
 (۴) شکوه‌ای نیست ز طوفان حوادث ما را

۵۱- کدام مصراع‌ها، در یک وزن سروده شده‌اند؟

الف) گربه پیری ز شکار اوفتاد

ب) بهره ما دیده‌ای ناله و فریاد از او

ج) گشت چو ثابت که به هند است هوا

د) چرخ جفاکیش بین لعل و فاکوش بین

ه) خانه هستی که اساسش فناست

۱) (ج - الف) - (د - ب)   ۲) (الف - ه) - (ب - د)   ۳) (ه - الف) - (ب - ج)   ۴) (د - ج) - (الف - ب)

۵۲- کدام گزینه ذوقافیتین نیست؟

۱) آتش است این بانگ نای و نیست باد

۲) آن دلبری که خوبی بسیار یار اوست

۳) خداوند در توفیق بگشای

۴) روز مردن سویم از رحمت نگاهی کرد و رفت

هر که این آتش ندارد نیست باد

دردا که در دلم همه پیکار کار اوست

نظامی را ز تحقیق بنمای

وقت رفتن دل به حسرت طرفه آهی کرد و رفت

۵۳- قاعده قافیۀ کدام گزینه، متفاوت است؟

۱) گرفتگی کمر بند جنگ آزمای

۲) کوه‌ها و بجرها و دشت‌ها

۳) شبی زیت فکرت همی سوختم

۴) به دعوی چنان ناوک انداختی

و گر کوه بودی بکندی ز جای

بوستان‌ها، باغ‌ها و کشت‌ها

چراغ بلاغت می‌افروختم

که عذرا به هر یک یک انداختی

۵۴- کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها، تناسب معنایی ندارد؟

۱) دل می‌رود ز دستم صاحب‌دلان خدا را

۲) کسی که چشمه چشمش چنین ز گریه بجوشد

۳) سخن عشق نه آن است که آید به بیان

۴) بیان شوق چه حاجت که سوز آتش دل

دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا

چگونه راز دل خود ز چشم خلق ببوشد؟

ساقیا می‌ده و کوتاه کن این گفت و شنید

توان شناخت ز سوزی که در سخن باشد

۵۵- مفهوم کدام گزینه، با بقیه گزینه‌ها متفاوت است؟

۱) جاهلان سرور شدستند و ز بیم

۲) بگذار در بزرگی این منجلاب یأس

۳) شده بر بدی دست دیوان دراز

۴) همای گو مفکن سایه شرف هرگز

عاقلان سرها کشیده در گلیم

دنیای من به کوچکی انزوا شود

ز نیکی نبودی سخن جز به راز

بر آن دیار که طوطی کم از زغن باشد

جامعه‌شناسی (۱)

۵۶- مقایسه جهان اجتماعی خود با جوامع دیگر چه نتیجه‌ای در پی دارد و چه تفاوت‌هایی، از نوع تفاوت‌های میان

جهان‌های اجتماعی مختلف است؟

۱) فهم پیچیدگی و عمق جوامع غربی و غیر غربی - تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازگردد.

۲) پی‌بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی - تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازگردد.

۳) فهم پیچیدگی و عمق جوامع غربی و غیر غربی - تفاوت‌هایی که باعث تغییراتی در جهان اجتماعی و در نتیجه زمینه‌ساز تغییرات دیگر شود.

۴) پی‌بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی - تفاوت‌هایی که باعث تغییراتی در جهان اجتماعی و در نتیجه زمینه‌ساز تغییرات دیگر شود.

۵۷- هریک از عبارات زیر، به ترتیب به چه نوع پیامدی اشاره دارد؟

- نشاط روح بعد از وضو گرفتن
- تندرستی بعد از ورزش کردن

• مورد نکوهش نفس خود قرار گرفتن بعد از کشیدن سیگار

(۱) پیامد غیرارادی کنش - پیامد غیرارادی کنش - پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر

(۲) پیامد غیرارادی کنش - پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر - پیامد ارادی وابسته به اراده دیگری

(۳) پیامد ارادی وابسته به اراده دیگری (خداوند) - پیامد غیرارادی کنش - پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر

(۴) پیامد ارادی وابسته به اراده دیگری (خداوند) - پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر - پیامد ارادی وابسته به اراده دیگری

۵۸- چرا لازمه بسط هویت جهان اجتماعی، افزایش جمعیت است و زمینه تغییر سیاست جمعیتی در ایران چگونه فراهم آمد و نیز فرزندآوری کمتر در جهان متجدد، ناشی از کدام عامل است؟

(۱) زیرا گستره فرهنگ و معانی آن، مرتبط با تعداد اعضای جهان اجتماعی است - با وقوع انقلاب اسلامی و تغییر نگرش دینی - وجود فرهنگ فردگرایی و اصالت لذت

(۲) چون کارکردهای جهان اجتماعی بر دوش جمعیت جامعه است - از سال ۱۳۹۰ با تجدید نظر در سیاست‌های جمعیتی - رشد و توسعه فرهنگی جهان متجدد

(۳) زیرا گسترش نهادی، همان گسترش معانی و فرهنگ جهان اجتماعی است - با کاهش بیش از حد و کم‌سابقه رشد سالانه جمعیت - کاهش محبت و ایثارگری به دلیل فردگرایی و اصالت لذت

(۴) زیرا با افزایش تعداد عاملان فرهنگ، امکان گسترش آن فراهم می‌شود - با افزایش بیش از حد و کم‌سابقه رشد سالانه جمعیت - سیاست‌های تشویق و پذیرش مهاجر در این جوامع

۵۹- توضیحات کدام گزینه، به ترتیب با عبارات زیر مرتبط است؟

- هر خانه نقشه‌ای دارد که یک معمار، آن را در قالب در و دیوار بنا می‌کند.
- امنیتی که ما از آن برخورداریم و در خیابان مورد هجوم قرار نمی‌گیریم، هزینه‌اش این است که نمی‌توانیم هر از چند گاهی که هوس کردیم، به دیگران حمله کنیم.
- زبانی که مردم یک جامعه با آن صحبت می‌کنند، دستور و قواعد پیچیده‌ای دارد و مردمی که با آن زبان سخن می‌گویند، باید قواعدش را بیاموزند.

(۱) هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت افراد پابرجاست، پیامدهایش نیز باقی است - در طول تاریخ، عدالت اجتماعی یکی از آرمان‌های اصیل انسانی بوده است - فرصت‌ها و محدودیت‌ها از یکدیگر مستقل هستند و هر کدام افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی برای انسان‌ها فراهم می‌کنند.

(۲) جهان اجتماعی در قالب فرصت‌ها و محدودیت‌ها یا باید‌ها و نباید‌ها شکل می‌گیرد - در طول تاریخ، عدالت اجتماعی یکی از آرمان‌های اصیل انسانی بوده است - فرصت‌ها و محدودیت‌ها از یکدیگر مستقل هستند و هر کدام افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی برای انسان‌ها فراهم می‌کنند.

(۳) هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهایش نیز باقی است - آزادی ما تنها با وجود نظم اجتماعی امکان‌پذیر می‌شود - فرصت‌ها و محدودیت‌ها دو روی یک سکه‌اند.

(۴) جهان اجتماعی در قالب فرصت‌ها و محدودیت‌ها یا باید‌ها و نباید‌ها شکل می‌گیرد - آزادی ما تنها با وجود نظم اجتماعی امکان‌پذیر می‌شود - فرصت‌ها و محدودیت‌ها دو روی یک سکه‌اند.

۶۰- جهان اسلام به ترتیب با جهان غرب، مغولان و جنگ‌های صلیبی به چه نحوی برخورد کرده است؟

- (۱) دعوت به بازاندیشی در ارتباط با خلأهای معنوی به وجود آمده در فرهنگ غرب - جذب و هضم - جذب و هضم
- (۲) دعوت به بازاندیشی در ارتباط با خلأهای معنوی به وجود آمده در فرهنگ غرب - دفع مهاجمان - دفع مهاجمان
- (۳) تجربه جدیدی است که هنوز به پایان خود نرسیده است - جذب و هضم - دفع مهاجمان
- (۴) تجربه جدیدی است که هنوز به پایان خود نرسیده است - دفع مهاجمان - جذب و هضم

۶۱- هر یک از عبارات زیر به ترتیب با کدام گزینه مرتبط است؟

- مقایسه پدیده‌ها با یکدیگر
- پدیده‌هایی که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند، ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند.

• منجر شدن به تغییر در لایه‌های عمیق توسط لایه‌های سطحی

• وجود علم انساب (نسب‌شناسی) در جامعه جاهلی

(۱) فهم میزان اثرگذاری پدیده‌ها در جهان اجتماعی - پدیده‌های اعتباری - تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی - شکل‌گیری مناسبات قبیله‌ای

(۲) آشکار شدن شباهت‌ها و تفاوت‌های آن‌ها - پدیده‌های اعتباری - آشکار شدن نهادهای اجتماعی جدید - حفظ هویت نظام قبیله‌ای

(۳) فهم میزان اثرگذاری پدیده‌ها در جهان اجتماعی - پدیده‌های تکوینی - آشکار شدن نهادهای اجتماعی جدید - شکل‌گیری مناسبات قبیله‌ای

(۴) آشکار شدن شباهت‌ها و تفاوت‌های آن‌ها - پدیده‌های تکوینی - تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی - حفظ هویت نظام قبیله‌ای

۶۲- انتظارات جامعه به ترتیب از چه طریقی و در چه فضایی نمودار می‌شوند و منظور از مجموعه بینش‌ها و

گرایش‌هایی مانند حقیقت‌جویی و فضیلت‌خواهی که انسان را از سایر موجودات ممتاز می‌کند، چیست؟

(۱) تبلیغ و اقناع - در حقوق و تکالیف مربوط به نقش‌های اجتماعی - ظرفیت منطقی و عقلانی فرهنگ

(۲) الگوهای عمل یا همان هنجارها - در حقوق و تکالیف مربوط به نقش‌های اجتماعی - فطرت

(۳) تبلیغ و اقناع - در جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - ظرفیت منطقی و عقلانی فرهنگ

(۴) الگوهای عمل یا همان هنجارها - در جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - فطرت

۶۳- پیامد هر یک از عبارات زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

• رخ دادن تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی

• شکل‌گیری شیوه‌هایی از زندگی در تقابل با عقاید و ارزش‌ها

• تعارض فرهنگی

(۱) تعارض فرهنگی - تعارض فرهنگی - اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوان

(۲) تعارض فرهنگی - تزلزل فرهنگی - اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوان

(۳) تزلزل فرهنگی - تزلزل فرهنگی - بحران و تحول فرهنگی

(۴) تزلزل فرهنگی - تعارض فرهنگی - بحران و تحول فرهنگی

۶۴- در ارتباط با نهاد اجتماعی به سؤالات زیر پاسخ دهید:

- نهادهای اجتماعی چه زمانی آشکار می‌شوند؟

- هر نهاد اجتماعی چه هدفی را دنبال می‌کند؟

- هر نهاد اجتماعی وظیفه تعیین چه چیزی را بر عهده دارد؟

(۱) زمانی که اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار دهیم - رفع نیازهای معینی از افراد و

جهان اجتماعی - شیوه غیرقابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد

(۲) زمانی که اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار دهیم - ایجاد تناسب میان عقاید کلان

و دیگر پدیده‌های اجتماعی - شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد

(۳) وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم - ایجاد تناسب میان عقاید کلان و دیگر

پدیده‌های اجتماعی - شیوه غیرقابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد

(۴) وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم - رفع نیاز معینی از افراد و جهان اجتماعی -

شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد

۶۵- هریک از عبارات زیر، به ترتیب به کدام مفهوم اشاره دارد؟

• از دست‌دادن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی دیگر

• فراموشی هویت خود در مواجهه با فرهنگ دیگر

• ممانعت عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان

• مرعوب شدن جوامع غیرغربی در برابر قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب

(۱) از خودبیگانگی فطری - خودباختگی فرهنگی - خودباختگی فرهنگی - از خودبیگانگی تاریخی

(۲) از خودبیگانگی تاریخی - از خودبیگانگی فطری - خودباختگی فرهنگی - غرب‌زدگی

(۳) خودباختگی فرهنگی - از خودبیگانگی تاریخی - از خودبیگانگی فطری - غرب‌زدگی

(۴) خودباختگی فرهنگی - از خودبیگانگی فطری - از خودبیگانگی تاریخی - غرب‌زدگی

۶۶- کدام گزینه، به ترتیب به دو عامل دگرگونی یا فروریختن جهان اجتماعی اشاره دارد و شناخت جهان

ماورای طبیعی، چگونه باعث ورود آن به گستره جهان اجتماعی می‌شود؟

(۱) ناتوانی در حفظ فرهنگ - ناتوانی در انتقال فرهنگ به نسل بعد - با تغییر در آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی

انسان و دگرگونی کنش‌های اجتماعی

(۲) کم‌توجهی به عنصر نظم اجتماعی - کم‌توجهی به جریان اجتماعی شدن - با تغییر در آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی

انسان و دگرگونی کنش‌های اجتماعی

(۳) ناتوانی در انتقال فرهنگ به نسل بعد - کم‌توجهی به عنصر نظم اجتماعی - با اثرگذاری و ارتباط پیدا کردن با زندگی

اجتماعی انسان

(۴) ناتوانی در حفظ فرهنگ - کم‌توجهی به جریان اجتماعی شدن - با اثرگذاری و ارتباط پیدا کردن با زندگی اجتماعی

انسان

- ۶۷- در هریک از شرایط زیر، به ترتیب چه وضعیتی پیش می‌آید؟
- شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه
  - ناتوانی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی
  - بازماندن از پاسخگویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی انسان‌ها با وجود به‌کارگیری تمامی ظرفیت‌های جهان اجتماعی
  - مورد پذیرش بودن عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی نزد اعضای آن
- (۱) مورد تشویق و تأیید جامعه قرار گرفتن هویت اجتماعی - تزلزل فرهنگی - مرگ جهان اجتماعی - گسترش جهان اجتماعی
 (۲) سازگاری تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی - بحران هویت - مرگ جهان اجتماعی - دوام هویت فرهنگی
 (۳) سازگاری تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی - تحول فرهنگی - مواجه شدن جهان اجتماعی با بن‌بست‌ها و کاستی‌ها - گسترش جهان اجتماعی
 (۴) مورد تشویق و تأیید جامعه قرار گرفتن هویت اجتماعی - تعارض فرهنگی - مواجه شدن جهان اجتماعی با بن‌بست‌ها و کاستی‌ها - دوام هویت فرهنگی
- ۶۸- علت «فراخواندن دانشمندان و متفکران اجتماعی به بازاندیشی دربارهٔ بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی» و «کهولت و مرگ جهان اجتماعی» به ترتیب چیست؟
- (۱) علل بیرونی تحولات فرهنگی - مواجه شدن جهان اجتماعی با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی
 (۲) کاستی و خلأ معنوی - مواجه شدن جهان اجتماعی با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی
 (۳) کاستی و خلأ معنوی - انکار معنا برای زندگی انسان یا ناتوان دانستن انسان در یافتن معنای زندگی
 (۴) علل بیرونی تحولات فرهنگی - انکار معنا برای زندگی انسان یا ناتوان دانستن انسان در یافتن معنای زندگی
- ۶۹- هریک از عبارات زیر، به ترتیب به چه مفهومی در ارتباط با قدرت اجتماعی اشاره دارد؟
- قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به‌دست می‌آید.
  - قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به‌صورت رسمی پذیرفته شده باشد.
  - قدرتی که بر اساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص اعمال شود.
- (۱) تبعیت با رضایت - قدرت مشروع - اقتدار
 (۲) تبعیت با رضایت - اقتدار - قدرت مشروع
 (۳) قدرت مقبول - قدرت مشروع - اقتدار
 (۴) قدرت مقبول - اقتدار - قدرت مشروع
- ۷۰- کدام گزینه ویژگی‌های هویتی زیر را به‌درستی توصیف می‌کند؟
- صبور
  - ایرانی
  - باهوش
- (۱) اکتسابی، فردی و متغیر - انتسابی، اجتماعی و ثابت - انتسابی، فردی و ثابت
 (۲) اکتسابی، اجتماعی و متغیر - انتسابی، اجتماعی و متغیر - انتسابی، فردی و ثابت
 (۳) فردی، اکتسابی و ثابت - انتسابی، اجتماعی و ثابت - اکتسابی، اجتماعی و متغیر
 (۴) فردی، انتسابی و متغیر - اجتماعی، اکتسابی و ثابت - اکتسابی، اجتماعی و ثابت

آزمون ۱ از ۱۴

دفترچه شماره ۲

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود، مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

نام:

نام خانوادگی:

شماره داوطلبی:

صبح جمعه
۱۴۰۱/۵/۲۸

آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم
تابستانه اول

آزمون اختصاصی
گروه آزمایشی علوم انسانی (دوازدهم)

مدت پاسخگویی: ۴۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۵۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۵	تاریخ (۱)	۱۰	۷۱	۸۰	۸ دقیقه
۶	جغرافیای ایران	۱۰	۸۱	۹۰	۸ دقیقه
۷	منطق	۲۰	۹۱	۱۱۰	۱۶ دقیقه
۸	روان شناسی	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۸ دقیقه

- ۷۱- کدام کتاب، از علاقه ایرانیان به ثبت و نگارش اخبار و رویدادهای مهم حکایت دارد؟
 (۱) یادگار زریران (۲) درخت آسوریک (۳) هزار افسان (۴) خدای نامک
- ۷۲- کدام گزینه پیرامون گاه‌شماری در بین‌النهرین باستان درست است؟
 (۱) هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند.
 (۲) در بین‌النهرین صرفاً گاه‌شماری قمری رایج بود.
 (۳) سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد.
 (۴) سال را ۳۶۵ و یک چهارم شبانه‌روز محاسبه می‌کردند.
- ۷۳- کدام مورخ یونانی، به‌منظور نگارش کتاب خود به کشورهای نظیر مصر، فینیقیه و یا مکان‌های دیگر سفر کرد؟
 (۱) کتزیاس (۲) هرودت (۳) ایزدور خاراکسی (۴) پروکوپوس
- ۷۴- از نوازندگان و خوانندگان کدام دوره، با عنوان گوسان یاد شده است و اغلب ظروف لعابی دوره اشکانی چه رنگی داشتند؟
 (۱) ساسانی - سبز (۲) اشکانی - آبی (۳) ساسانی - آبی (۴) اشکانی - سبز
- ۷۵- قدمت منظومه داستانی یادگار زریران به کدام قرن میلادی برمی‌گردد و کدام داستان، اصل و ریشه اشکانی دارد؟
 (۱) چهارم - بیژن و منیژه (۲) چهارم - هزار افسان (۳) پنجم - هزار افسان (۴) پنجم - بیژن و منیژه
- ۷۶- کدام شخص و در زمان کدام پادشاه ساسانی با ترکیب آموزه‌هایی از دین‌های زرتشتی، مسیحی و بودایی آیین جدیدی را عرضه نمود؟
 (۱) مانی - بهرام دوم (۲) مزدک - شاپور یکم (۳) مانی - شاپور یکم (۴) مزدک - بهرام دوم
- ۷۷- انسان در کدام دوره، توانست با استفاده از پشم حیوانات، پارچه تولید کند و محوطه باستانی چغاگلان در کدام منطقه قرار دارد؟
 (۱) نوسنگی - ایلام (۲) مفرغ - ایلام (۳) عصر آهن - کرمانشاه (۴) مس و سنگی - کرمانشاه
- ۷۸- براساس کاوش‌های باستان‌شناختی در حدود چند هزار سال پیش، تمدن پیشرفته‌ای در کنار رود سند قرار داشت و موقعیت محوطه‌های «موهنجودارو» و «هاراپا» در کدام کشور واقع شده است؟
 (۱) چهارهزار سال قبل - افغانستان (۲) پنج‌هزار سال قبل - پاکستان (۳) پنج‌هزار سال قبل - افغانستان (۴) چهارهزار سال قبل - پاکستان
- ۷۹- برجسته‌ترین دستاورد هنری تمدن روم، در کدام گزینه آمده است؟
 (۱) معماری و مجسمه‌سازی (۲) نقاشی و مجسمه‌سازی (۳) معماری و نقاشی (۴) موزائیک‌کاری و سفالگری
- ۸۰- کدام مورد، از مهم‌ترین منابع نوشتاری ایرانی در دوره هخامنشی است؟
 (۱) سالنامه (۲) سنگ‌نوشته (۳) کتب تاریخی (۴) ابزار و وسایل

جغرافیای ایران

- ۸۱- با توجه به مفهوم جغرافیای اقتصادی و متن زیر کدام مورد با مشخصات این شاخه از جغرافیا تناسب ندارد؟
 «منابع معدنی یک ناحیه و نحوه بهره‌برداری از آن، در شکل‌گیری و توسعه شهرهایی با نقش صنعتی و معدنی مؤثر است.»
 (۱) جغرافی‌دانان اقتصادی در یک جریان دو طرفه از نتایج و یافته‌های علوم دیگر به‌ویژه علم اقتصاد استفاده می‌کنند.
 (۲) در جغرافیای اقتصادی مطالعه همه‌جانبه پدیده‌های اقتصادی با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان مطرح می‌شود.
 (۳) جغرافیای اقتصادی، نظام‌های اقتصادی و تولید، توزیع و مصارف کالاهای یک شهر را به‌طور مستقل مطالعه می‌کند.
 (۴) جغرافیای اقتصادی، به نحوه معیشت گروه‌های انسانی در شهرهای مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان می‌پردازد.

۸۲- در گام سوم پژوهش در جغرافیا، کدام گزینه مطابق با روش میدانی مطرح شده است؟

- (۱) از جمله ابزارهای گردآوری اطلاعات به این روش، مراجعه به سالنامه‌های آماری، مشاهده و مصاحبه است.
- (۲) در این روش برخلاف روش کتابخانه‌ای، لازم است ابزار جمع‌آوری اطلاعات به مکان موردنظر برده شود.
- (۳) در هر پژوهش جغرافیایی، بخشی از پژوهش به‌طور مستقیم در مکان‌های مورد مطالعه انجام می‌شود.
- (۴) گردآوری اطلاعات به روش میدانی، در تمامی پژوهش‌های علمی، اغلب مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۸۳- کدام گزینه متن زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟

«ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی واقع شده است. گستردگی

کشور ما در این عرض‌ها به تنوع آب‌وهوایی منجر شده است. به همین دلیل .....»

- (۱) هریک از استان‌های کشور ما از توان‌ها و ظرفیت‌های ویژه‌ای در کشت محصولات باغداری و میوه برخوردار هستند.
- (۲) اختلاف شدید دمای روزانه و سالانه در نواحی مختلف کشور ما، سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی شده است.
- (۳) وضعیت آب‌وهوایی و موقعیت مطلق یا ریاضی کشورمان، وضع مناسبی را برای پرورش انواع دام فراهم کرده است.
- (۴) کشت گلخانه‌ای یکی از روش‌هایی است که به دلیل تولید در طول سال و همه جا، در میان باغداران مطرح شده است.

۸۴- در پیدایش و تغییر جلگه‌های کشور ما، کدام مورد به مفهوم درستی اشاره دارد؟

- (۱) عمق آب همانند تراکم آبرفت‌ها و برخلاف نوسانات عمومی آب دریاها از عوامل تغییردهنده در جلگه‌ها هستند.
- (۲) جریان‌های دریایی همانند جزر و مد دریا و برخلاف توفان‌های دریایی از عوامل تغییردهنده در جلگه‌ها هستند.
- (۳) عمق آب همانند تراکم آبرفت‌ها و برخلاف نوسانات عمومی آب دریاها از عوامل مؤثر در پیدایش جلگه‌ها هستند.
- (۴) جریان‌های دریایی همانند جزر و مد دریا و برخلاف توفان‌های دریایی از عوامل مؤثر در پیدایش جلگه‌ها هستند.

۸۵- کدام گزینه، دلیل مناسبی برای متن زیر ارائه نموده است؟

«در حالی که زندگی مردم شمال غرب با برف و سرما آمیخته شده، ساحل‌نشینان خلیج فارس و دریای عمان ممکن

است سال‌ها بارش برف را در محل زندگی خود نبینند.»

- (۱) مناطق شمالی ایران که در عرض جغرافیایی بالا قرار دارند، از خط استوا دورترند و زاویه تابش مایل‌تری دارند.
- (۲) مناطق جنوبی ایران که در عرض جغرافیایی پایین قرار دارند، از خط استوا دورترند و زاویه تابش مایل‌تری دارند.
- (۳) مناطق شمالی ایران که در عرض جغرافیایی بالا قرار دارند، به خط استوا نزدیک‌ترند و زاویه تابش مایل‌تری دارند.
- (۴) مناطق جنوبی ایران که در عرض جغرافیایی پایین قرار دارند، به خط استوا نزدیک‌ترند و زاویه تابش مایل‌تری دارند.

۸۶- دریای خزر ..... خلیج فارس .....

- (۱) همانند - فاقد مراکز صید و پرورش مروارید است و طول کمتری نسبت به عرض متوسط خود دارد.
- (۲) برخلاف - فاقد مراکز صید و پرورش مروارید است و طول کمتری نسبت به عرض متوسط خود دارد.
- (۳) همانند - دارای انواع ماهیان خاویاری در جهان است و طول بیشتری نسبت به عرض متوسط خود دارد.
- (۴) برخلاف - دارای انواع ماهیان خاویاری در جهان است و طول بیشتری نسبت به عرض متوسط خود دارد.

۸۷- اگر رشد طبیعی جمعیت کشور ما در دهه‌های آینده با روند مثبت همراه شود، بدین معنا است که .....

- (۱) سطح سلامت جامعه ارتقا یافته و فرصت‌های تحصیلی، تفریحی و رفاهی برای جوانان ایجاد می‌شود.
- (۲) کشور ما تحت تأثیر انواع مهاجرت‌های داخلی و خارجی، تبدیل به کشوری مهاجرفرست می‌شود.
- (۳) تعادل جمعیت در روستاها و شهرها به دلیل مهاجرت روستاییان به شهر برهم خواهد خورد.
- (۴) در آینده با مشکلاتی از جمله کاهش نیروی فعال و تضعیف نیروی دفاعی مواجه خواهد شد.

۸۸- کدام گزینه با توجه به واحدهای تقسیمات کشوری نادرست است؟

- (۱) بخش، واحدی از تقسیمات کشوری است که از به هم پیوستن چندین دهستان همجوار تشکیل می‌شود.
- (۲) شهرستان، واحدی از تقسیمات کشوری است که از به هم پیوستن چندین بخش همجوار تشکیل می‌شود.
- (۳) دهستان، واحدی از تقسیمات کشوری است که از به هم پیوستن چندین روستای همجوار تشکیل می‌شود.
- (۴) استان، واحدی از تقسیمات کشوری است که از به هم پیوستن بیش از یک شهرستان همگن تشکیل می‌شود.

۸۹- با توجه به متن زیر کدام گزینه درست است؟

«وجود کارخانه‌های مهم و متعدد در شهر اراک و استقرار سفارتخانه‌ها و وزارتخانه‌ها در شهر تهران»

- (۱) نقش هر سکونتگاه شهری در چهره و سیمای آن‌ها منعکس می‌شود.
- (۲) ممکن است نقش هر سکونتگاه در طول زمان تغییر کند یا تکامل یابد.
- (۳) امروزه اغلب سکونتگاه‌ها چند نقش دارند و این نقش‌ها را با هم ایفا می‌کنند.
- (۴) نقش هر سکونتگاه شهری براساس وضعیت جغرافیای طبیعی آن تعیین می‌شود.

۹۰- کدام گزینه مربوط به زنجیره فعالیت‌هایی است که به‌طور غیرمستقیم در بهبود کیفیت و کمیت تولیدات کشور مؤثرند؟

- (۱) استان‌های یزد، کرمان و اصفهان بیشترین شاغلان بخش استخراج معدن کشورمان را دارند.
- (۲) صادرات محصولات باغداری از فعالیت‌هایی است که هر ساله ارز فراوانی را وارد کشور ما می‌کند.
- (۳) صنعت خودروسازی از جمله صنایعی است که در سند چشم‌انداز به آن توجه خاصی شده است.
- (۴) صنایع دفاعی کشور وظیفه طراحی و تولید تجهیزات نظامی برای نیروهای مسلح را عهده‌دار است.

منطق

۹۱- کدام یک از عبارات زیر درست است؟

- الف - منطق موجب درست اندیشیدن می‌شود.
  - ب - ارسطو به وجود آورنده قواعد منطق است.
  - پ - دانش منطق ابزاری در خدمت سایر علوم است.
  - ت - منطق تنها برای ارزیابی اندیشه‌های فلسفی به کار نمی‌رود.
- (۱) پ و ت (۲) الف و ب (۳) ب و پ (۴) الف و ت

۹۲- مقدمات ورود به مبحث تعریف و استدلال، به ترتیب کدام است؟

- (۱) علم - تفکر (۲) تصدیق - تصور (۳) مفاهیم - قضایا (۴) الفاظ - قیاس

۹۳- کدام عبارت درست است؟

- (۱) از آنجایی که برای بیان افکار و اندیشه‌های خود به دیگران از الفاظ استفاده می‌کنیم، قواعد منطق تابع قواعد زبان است.
- (۲) فقط خطاهایی که در حوزه زبان و الفاظ پیش می‌آید، در منطق مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند.
- (۳) چون خطا در الفاظ موجب خطای اندیشه می‌شود، در منطق به مبحث الفاظ توجه می‌شود.
- (۴) در منطق، اصول کلی و قواعد صرفی و نحوی هر زبانی مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند.

۹۴- در کدام عبارت، به کار بردن دلالت مطابقی به جای تضمینی یا التزامی موجب بروز خطای فکری شده است؟

- (۱) مریم: فردا به دیدنتان می‌آیم.
- زهره: آدرس جدید می‌دهم؛ چون خانه‌کشی کردیم.
- (۲) امید: از شنیدن این خبر دلم به درد آمد.
- مادر: الان می‌پرمت دکتر؛ نگران نباش.
- (۳) پروانه دختر من است، پروانه می‌تواند پرواز کند.
- پس: دختر من می‌تواند پرواز کند.
- (۴) احمد به مادرش احترام می‌گذارد.
- پس: او فرد متدینی است.

۹۵- در کدام عبارت احتمال بروز مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود ندارد؟

(۱) پروین گفت که این کتاب من است.

(۲) احمد برادر کوچکش را دید دستی بر سرش کشید.

(۳) سعید با دوستش بحث فلسفی می‌کند. او دوستدار دانایی است.

(۴) بعد از این حادثه کمرم شکست.

- ولی من فکر کردم در آن حادثه آسیب دیدید!

۹۶- در کدام گزینه، رابطه دو مفهوم، با موارد دیگر متفاوت است؟

(۱) عدد هشت و زوج (۲) پنبه و جسم (۳) جاندار و گیاه (۴) بی‌مه‌ره و ماهی

۹۷- کدام طبقه‌بندی درست است؟

(۱) مثلث > قائم‌الزاویه > متساوی‌الاضلاع

(۲) انسان < دانش‌آموز < دبیرستانی

(۳) انسان < حیوان < مهره‌دار

(۴) شکل > مربع > لوزی

۹۸- کدام گزینه، عبارت زیر را به‌درستی کامل می‌کند؟

«تعریف از طریق ..... برای مواردی مناسب است که .....»

(۱) ذکر مصادیق - به نحوی مصادیق مفهوم مورد نظر، موجود باشد.

(۲) نحوه شکل‌گیری لغوی مفهوم - در فرهنگ لغت کاربرد داشته باشند.

(۳) دسته‌بندی مفاهیم - بتوان به نوعی تصاویری از آن مفهوم را معرفی کرد.

(۴) مفاهیم عام و خاص - مفهومی عام‌تر از مفهوم مورد نظر وجود نداشته باشد.

۹۹- نوع کدام استدلال، با بقیه متفاوت است؟

(۱) اگر کارمندان مجموعه‌ای منظم باشند، کارها به‌خوبی پیش می‌رود. کارهای این اداره به‌خوبی پیش نمی‌رود؛ پس

حتماً کارمندان آن منظم نیستند.

(۲) همسایه ما فرد منظمی است؛ هر روز ساعت ۷ صبح در پارک ورزش می‌کند. اگر فردا صبح بیاید، می‌توانید او را در

پارک ببینید.

(۳) تمامی دانش‌آموزان این مدرسه منظم هستند؛ پس دختر شما هم که در این مدرسه تحصیل می‌کند، منظم است.

(۴) هر کسی که منظم باشد، ورزش را ترک نمی‌کند. او منظم است؛ پس ورزش را ترک نمی‌کند.

۱۰۰- در کدام گزینه، استقرای تمثیلی کاربرد ندارد؟

(۱) یافتن مبنای قوی برای قوانین علمی که توسط دانشمندان طرح می‌شود.

(۲) مراحل از تمرین که برای خلبان‌ها انجام می‌شود.

(۳) در مشاوره‌هایی که روانشناسان ارائه می‌دهند.

(۴) تشبیه‌هایی که در ادبیات استفاده می‌شود.

۱۰۱- کدام گزینه، قضیه محسوب نمی‌شود؟

(۱) الحمدلله (۲) ان‌شاءالله (۳) الله‌اکبر (۴) الله‌الصمد

۱۰۲- چه تعداد از عبارات‌های زیر درست است؟

- قضایای محصوره دارای سور کلی هستند.
  - قضیهٔ حملی به دو قسم شخصیّه و موجهه تقسیم می‌شود.
  - اگر موضوع قضیهٔ حملی جزئی باشد، آن را شخصیّه می‌نامند.
  - قضایا نیز، مانند مفاهیم، به جزئی و کلی تقسیم می‌شوند.
- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۱۰۳- در کدام عبارت، مغالطهٔ ایهام انعکاس وجود دارد؟

- (۱) بعضی انسان‌ها متمدن هستند؛ پس بعضی متمدن‌ها انسان هستند.
- (۲) هر کودکی بی‌تجربه است؛ پس هر بی‌تجربه‌ای کودک است.
- (۳) هیچ مسلمانی کافر نیست؛ پس هیچ کافری مسلمان نیست.
- (۴) هیچ مثلثی مربع نیست؛ پس بعضی مربع‌ها مثلث نیستند.

۱۰۴- کدام عبارت درست است؟

- (۱) دو قضیهٔ متضاد، نمی‌توانند همزمان صادق باشند و همچنین نمی‌توانند همزمان کاذب باشند.
- (۲) دو قضیهٔ متداخل، می‌توانند همزمان صادق باشند، ولی همزمان نمی‌توانند کاذب باشند.
- (۳) در دو قضیهٔ متضاد و متناقض، اگر قضیهٔ اول صادق باشد، دومی حتماً کاذب است.
- (۴) دو قضیهٔ متناقض، همزمان صادق نیستند، اما همزمان می‌توانند کاذب باشند.

۱۰۵- کدام عبارت دربارهٔ قیاس، درست است؟

- (۱) از دو قضیه‌ای که هیچ ارتباطی با یکدیگر ندارند، نمی‌توان نتیجه‌ای به دست آورد.
- (۲) بر اساس موقعیت حدوسط، به دو قسم اقترانی و استثنایی تقسیم می‌شود.
- (۳) اگر دو مقدمه سالبه باشند، نتیجهٔ معتبر آن‌ها باید به صورت سالبه باشد.
- (۴) تمامی حالت‌های قیاس اقترانی حملی، دارای نتیجهٔ معتبر هستند.

۱۰۶- در کدام یک از قیاس‌های زیر، شرایط حدوسط رعایت شده است؟

- (۱) بعضی از حیوان‌ها اسب هستند، هر اسبی علفخوار است؛ پس بعضی حیوان‌ها علفخوار هستند.
- (۲) شیر حیوان درنده است، شیر غذای مقوی است؛ پس حیوان درنده، غذای مقوی است.
- (۳) هر انسانی از خاک است، خاک از جمادات است؛ پس انسان از جمادات است.
- (۴) علی در قطار است، قطار حرکت می‌کند؛ پس علی حرکت می‌کند.

۱۰۷- کدام یک از قیاس‌های زیر معتبر است؟

- (۱) بعضی ج د نیست، هیچ ب د نیست؛ پس بعضی ج ب نیست.
- (۲) هیچ ب ت نیست، هر ب الف است؛ پس هیچ ت الف نیست.
- (۳) بعضی الف ب است، هر الف ت است؛ پس هر ب ت است.
- (۴) هر الف ج است، هر ج ب است؛ پس بعضی الف ب است.

۱۰۸- نوع کدام قضیهٔ منفصل با بقیه متفاوت است؟

- (۱) من در آزمون فردا یا قبول می‌شوم یا رد می‌شوم.
- (۲) آخر هفته یا جادهٔ شمال باز است یا بسته است.
- (۳) یا این عدد طبیعی زوج است یا فرد.
- (۴) فردا یا سه‌شنبه است یا جمعه.

- ۱۰۹- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟
 «اگر قضیه «الف یا ب است یا ج»، مقدمه اول یک قیاس استثنایی انفصالی حقیقی باشد، هرگاه مقدمه دوم آن .....»
 (۱) «غیر الف» باشد، «غیر ج» نتیجه معتبر آن است.
 (۲) «ج» باشد، «غیر الف» نتیجه معتبر آن است.
 (۳) «غیر ب» باشد، «ج» نتیجه معتبر آن است.
 (۴) «الف» باشد، نتیجه معتبری نخواهد داشت.
- ۱۱۰- در عبارت زیر، کدام مغالطه‌ها به کار رفته‌اند؟
 «خیاط فریبکار که لباسی برای پادشاه ندوخته بود، گفت: من عمری برای دوختن این لباس صرف کرده‌ام؛ هر کس نادان باشد، این لباس را نمی‌بیند...»
 (۱) مسموم کردن چاه و بزرگ‌نمایی
 (۲) کوچک‌نمایی و تله‌گذاری
 (۳) بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی
 (۴) توسل به احساسات و تله‌گذاری

روان‌شناسی

- ۱۱۱- علت اینکه نمی‌توان رشد انسان را به راحتی به مراحل مشخص تقسیم کرد، چیست و امروزه اکثر روان‌شناسان در مورد کدام دیدگاه نسبت به رشد اتفاق نظر دارند؟
 (۱) پیوستگی رشد - رشد مرحله‌ای
 (۲) پیوستگی رشد - رشد مثبت
 (۳) چند بعدی بودن رشد - رشد مرحله‌ای
 (۴) چند بعدی بودن رشد - رشد مثبت
- ۱۱۲- کدام یک از عبارات زیر مفهوم «روش علمی» را بیان می‌کند؟
 (۱) فرآیند دستیابی به یافته‌های دیگران در صورت رعایت ضوابط علمی
 (۲) فرآیند مشخص کردن یک موقعیت مجهول از طریق جست‌وجوی منظم و باقاعده
 (۳) نسبت دادن عدد به ویژگی‌های اشیاء و افراد از طریق آزمون‌های دقیق
 (۴) مطالعه رفتار و فرآیندهای ذهنی طبق مراحل منظم و قاعده‌مند
- ۱۱۳- برای کنترل اثر گذشت زمان بر حافظه، چه راهکارهایی مناسب‌تر است؟
 (۱) مرور کارآمد - یادگیری با استراحت
 (۲) بیان اهمیت مطلب - یادگیری با استراحت
 (۳) بیان اهمیت مطلب - کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن
 (۴) مرور کارآمد - کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن
- ۱۱۴- «انتخاب محرک‌های احساس شده»، «ارزیابی راه‌های مختلف و انتخاب بهترین راه» و «نیاز برای دوباره سازگار شدن با شرایط جدید زندگی» به ترتیب بیانگر کدام مفاهیم هستند؟
 (۱) ادراک - تصمیم‌گیری - فشار روانی
 (۲) توجه - تصمیم‌گیری - فشار روانی
 (۳) توجه - حل مسئله - مقابله
 (۴) ادراک - حل مسئله - مقابله
- ۱۱۵- کدام عبارت، ارتباط بین رشد شناختی و رشد اخلاقی را نشان می‌دهد؟
 (۱) رشد اخلاقی وابسته به رشد شناختی است.
 (۲) رشد شناختی وابسته به شکل‌گیری درک اخلاقی است.
 (۳) اخلاقی که به باور و ارزش تبدیل شده است، منجر به شناخت می‌شود.
 (۴) داشتن شناخت نسبت به مسائل در اکثر موارد به درک اخلاقی منتهی می‌شود.

۱۱۶ - «عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها» و «روشن نبودن هدف» به ترتیب منجر به ..... و ..... می‌شود.

(۱) استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی - عدم جدیت در جریان حل مسئله

(۲) درک ناقص از مسئله - استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی

(۳) استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی - درک ناقص از مسئله

(۴) درک ناقص از مسئله - نشناختن موانع احتمالی

۱۱۷ - کدام‌یک از توصیه‌های زیر در ارتباط با «ساماندهی توجه» درست است؟

(۱) هرچه توجه، غیرارادی‌تر باشد، آگاهی افزایش می‌یابد.

(۲) برای انجام با کیفیت تکلیف باید برای آن وقت بیشتری بگذاریم و ساعات ممتد فعالیت کنیم.

(۳) اگر یک حس خود را درگیر انجام تکلیف کنیم، کارایی بهتری خواهیم داشت و تمرکز افزایش می‌یابد.

(۴) وقتی مجبوریم چند تکلیف را همزمان انجام دهیم، دشوار بودن تکالیف و عدم مهارت، اثر منفی توجه تقسیم‌شده را افزایش می‌دهد.

۱۱۸ - زمانی که عبارات زیر را درباره حافظه بیان می‌کنیم، به کدام هدف علم روان‌شناسی دست یافته‌ایم؟

الف) حافظه دارای مراحل رمزگردانی، ذخیره‌سازی یا اندوزش و بازیابی یا به‌خاطر آوردن اطلاعات است.

ب) دانش‌آموزی که می‌خواهد حافظه قوی داشته باشد، نباید بین یادگیری مطالب و مرور آن‌ها بیش از ۶ تا ۷ ساعت فاصله بیندازد.

ج) افرادی که از روش‌های چندحسی در مطالعه مطالب استفاده می‌کنند، عملکرد بهتری در حافظه نشان می‌دهند.

د) مهم‌ترین دلیل فراموشی اطلاعات در حافظه کوتاه‌مدت محو شدن مواد اطلاعاتی حافظه به دلیل گذشت زمان یا جایگزینی با موارد جدید است.

(۱) توصیف - کنترل - تبیین - پیش‌بینی

(۲) توصیف - کنترل - تبیین - پیش‌بینی

(۳) پیش‌بینی - تبیین - توصیف - کنترل

(۴) پیش‌بینی - تبیین - کنترل - توصیف

۱۱۹ - زمانی که مفهومی را با مفاهیم دیگر پیوند می‌زنیم، از کدام فن بهسازی حافظه استفاده کرده‌ایم و در این روش،

کدام عمل باعث می‌شود مفهوم موردنظر بهتر از سایر مفاهیم در حافظه بماند؟

(۱) بسط معنایی - استفاده از مثال‌های بیشتر

(۲) مرور کارآمد - رسیدن به مفاهیم جدید

(۳) مطالعه چندحسی - جلوگیری از توجه ناقص

(۴) ساماندهی مطالب - نظم بخشیدن و قفسه‌بندی اطلاعات

۱۲۰ - مشورت کردن با دیگران در اجرای کدام‌یک از مراحل حل مسئله بیشتر کاربرد دارد و در صورت درست طی

نشدن این مرحله، چه اتفاقی می‌افتد؟

(۱) تشخیص مسئله - نیاز به اصلاح راه‌حل

(۲) به‌کارگیری راه‌حل‌های مناسب - نیاز به اصلاح راه‌حل

(۳) تشخیص مسئله - نرسیدن به راه‌حل‌های منطقی و درست

(۴) به‌کارگیری راه‌حل‌های مناسب - نرسیدن به راه‌حل‌های درست و منطقی

آزمون ۱ از ۱۴

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم - تابستانه اول (۱۴۰۱/۰۵/۲۸)

علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

ریاضی و آمار (۱)

۱. گزینه ۴ درست است.

$$\begin{aligned} 3X &= \text{حقوق مهندس} \rightarrow X = \text{حقوق کارگر} \\ 4X &= \text{حقوق مدیر} \rightarrow \text{حقوق مدیر} = \frac{3}{4} 3X = \frac{3}{4} 3X \\ 2(4X) + 5(3X) + 7(X) &= 330,000,000 \\ 30X &= 330,000,000 \rightarrow X = 11,000,000 \\ \text{حقوق مدیر } 4X &= 44,000,000 \rightarrow \text{حقوق مدیر } = 44 \text{ میلیون تومان است.} \end{aligned}$$

۲. گزینه ۲ درست است.

$$P(x) = R(x) - C(x) \Rightarrow P(x) = (x^2 + 50x + 1500) - (6x^2 - 250x - 2000)$$

↓   ↓   ↓

تابع سود   تابع هزینه   تابع درآمد

$$P(x) = -5x^2 + 300x + 3500$$

$$P(x) = 0 \rightarrow -5x^2 + 300x + 3500 = 0 \xrightarrow{\div(-5)} x^2 - 60x - 700 = 0$$

$$(x - 70)(x + 10) = 0$$

$$\begin{aligned} \downarrow & \qquad \qquad \downarrow \\ x = 70 = m & \quad x = -10 \text{ غ ق} \end{aligned}$$

$$X_{\max} = \frac{-b}{2a} = \frac{-300}{2(-5)} = 30 = n$$

$$2m + 3n = 2(70) + 3(30) = 230$$

۳. گزینه ۱ درست است.

برای تابع بودن، به ازای مؤلفه اول یکسان در دو زوج مرتب، باید مؤلفه‌های دوم هم یکسان باشند:

$$a \begin{cases} 6 \\ 2b \end{cases} \Rightarrow 2b = 6 \rightarrow \boxed{b = 3}$$

$$a + 2 \begin{cases} a - b \\ 3b \end{cases} \Rightarrow a - b = 3b \rightarrow a = 4b = 4(3) = 12$$

$$3a - 2b = 3(12) - 2(3) = 30$$

۴. گزینه ۳ درست است.

$$(-9, 0) \text{ محل برخورد با محور عرضها} \rightarrow -9 = a(0)^2 + b(0) + c \rightarrow \boxed{c = -9}$$

$$\left. \begin{aligned} \text{صدق در } S(2, -5) \text{ رأس سهمی} & \rightarrow x_{\max} = \frac{-b}{2a} \Rightarrow 2 = \frac{-b}{2a} \rightarrow b = -4a \\ \text{ضابطه} & \rightarrow -5 = a(2)^2 + b(2) - 9 \rightarrow 4a + 2b = 4 \end{aligned} \right\} \begin{aligned} a &= -1 \\ b &= 4 \end{aligned}$$

$$a \times b \times c = (-1) \times (4) \times (-9) = 36$$

۵. گزینه ۱ درست است.

مساحت مثلث = مساحت مستطیل

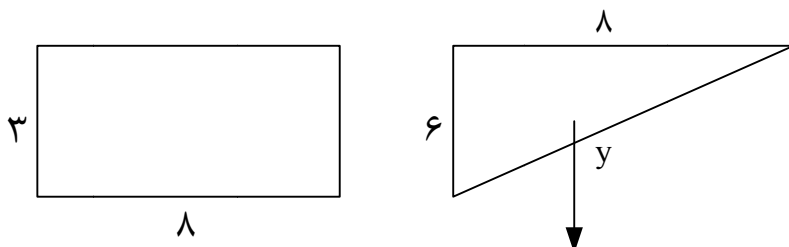
$$(2x-3)(5x-7) = \frac{1}{2}(2x)(3x-1)$$

$$10x^2 - 29x + 21 = 3x^2 - x$$

$$x^2 - 4x + 3 = 0 \begin{cases} x=3 \\ x=1 \end{cases}$$

(چون طول و عرض مستطیل منفی می‌شود، غ ق $x=1$)

$$\text{محیط مستطیل} = 2(3+8) = 22$$

$$\text{فیثاغورث: } y^2 = 6^2 + 8^2$$

$$y = 10$$

$$\text{محیط مثلث} = 6 + 8 + 10 = 24$$

$$\text{اختلاف محیط مستطیل و مثلث} = 24 - 22 = 2$$

۶. گزینه ۴ درست است.

$$\text{عدد زوج اولیه} = 2K$$

$$\text{عدد زوج متوالی} = 2K + 2$$

$$K \in \mathbb{N} \rightarrow \left(\frac{1}{2K} + \frac{1}{2K+2} = \frac{5}{12} \right) \times 2$$

$$\left(\frac{1}{K} + \frac{1}{K+1} = \frac{5}{6} \right) \times 6K(K+1) \text{ ک.م.م}$$

$$6(K+1) + 6K = 5K(K+1)$$

$$5K^2 - 7K - 6 = 0$$

$$\Delta = 169 \rightarrow K = \frac{7 \pm 13}{10} \begin{cases} K=2 \\ K = \frac{-3}{5} \end{cases}$$

غ ق $K = \frac{-3}{5}$

۴، ۶: دو عدد مورد نظر

$$\text{مجموع مربعات دو عدد} = 4^2 + 6^2 = 16 + 36 = 52$$

۷. گزینه ۲ درست است.

چون در مجموعه داده شده هیچ عدد تکراری نداریم که مُد باشد، بنابراین x یکی از اعضای مجموعه است:

مد = میانگین

$$\frac{63 + 70 + 66 + 50 + 77 + 65 + x + 64}{8} = x \Rightarrow 8x = x + 455$$

$$7x = 455$$

$$x = 65$$

برای به دست آوردن $IQR = Q_3 - Q_1$ باید ابتدا داده‌ها را به صورت صعودی مرتب کنیم:

$$\begin{array}{c} \underbrace{50, 63, 64, 65, 66, 70, 77}_{\text{نیمه اول داده‌ها}} \quad \underbrace{}_{\text{نیمه دوم داده‌ها}} \\ \downarrow \qquad \qquad \qquad \searrow \\ Q_1 = \frac{63 + 64}{2} = 63,5 \quad Q_3 = \frac{66 + 70}{2} = 68 \\ IQR = 68 - 63,5 = 4,5 \end{array}$$

۸. گزینه ۳ درست است.

ابتدا داده‌ها را به طور صعودی مرتب می‌کنیم:

$$\begin{array}{c} \underbrace{5, 7, 10, 12, 15, 16, 18, 18, 22, 24, 24, 26, 28, 29, 30, 30, 31, 32}_{\text{نصف اول داده‌ها}} \quad \underbrace{}_{\text{نصف دوم داده‌ها}} \\ \downarrow \qquad \qquad \qquad \downarrow \\ Q_1 = 15 \quad Q_3 = 29 \end{array}$$

داده‌های درون جعبه بین Q_1 و Q_3 قرار دارند و عبارتند از:

$$\begin{array}{c} 16, 18, 18, 22, 24, 24, 26, 28 \\ \bar{x} = 22 \rightarrow \sigma^2 = \frac{(16-22)^2 + 2(18-22)^2 + (22-22)^2 + 2(24-22)^2 + (26-22)^2 + (28-22)^2}{8} \\ \sigma^2 = 16 \rightarrow \boxed{\sigma = 4} \end{array}$$

۹. گزینه ۴ درست است.

۹۶٪ داده‌های جامعه آماری در بازه $(\bar{x} - 2\sigma, \bar{x} + 2\sigma)$ قرار دارند:

$$\begin{cases} \bar{x} - 2\sigma = -1 \\ \bar{x} + 2\sigma = 15 \end{cases} \rightarrow \boxed{\bar{x} = 7}, \boxed{\sigma = 4} \rightarrow \sigma^2 = 16$$

واریانس انحراف معیار میانگین
مجموع واریانس و میانگین $= 16 + 7 = 23$

۱۰. گزینه ۳ درست است.

مطابق توضیحات صفحه ۱۱۲ کتاب درسی، برای رفع مشکل اختلاف ظاهری اندازه دایره‌ها در نمودار حبابی باید شعاع دایره‌ها را متناسب با جذر مقادیر متغیر سوم در نظر گرفت.

۱۱. گزینه ۲ درست است.

براساس توضیحات صفحه ۱۱۴ کتاب درسی، نمودار راداری برای موضوع مورد نظر مناسب‌تر است.

۱۲. گزینه ۱ درست است.

با توجه به توضیحات صفحه ۸۰ کتاب درسی ریاضی و آمار (۱):

کد ملی دانش‌آموزان = کیفی اسمی
میزان آلودگی هوای یک شهر = کمی نسبی

۱۳. گزینه ۴ درست است.

$$\text{تعداد متغیر اولیه} = n \Rightarrow \alpha_1 = \frac{360}{n}$$

$$\text{تعداد متغیر در وضعیت جدید} = n + 1 \Rightarrow \alpha_2 = \frac{360}{n + 1}$$

$$\left(\frac{360}{n} - \frac{360}{n + 1} = 12 \right) \times n(n + 1) \Rightarrow n^2 + n - 360 = 0 \Rightarrow \begin{cases} n = 5 \\ n = -6 \end{cases} \quad (\text{غ ق ق})$$

۱۴. گزینه ۳ درست است.

$$2x^2 - ax - 4 = 0 \xrightarrow{\div 2} x^2 - \frac{a}{2}x - 2 = 0 \rightarrow \left(x - \frac{a}{4}\right)^2 - \frac{a^2}{16} - 2 = 0$$

$$\rightarrow \begin{cases} \left(x - \frac{a}{4}\right)^2 = \frac{a^2}{16} + 2 \rightarrow a = 3 \\ \text{مقایسه با:} \\ \left(x - \frac{3}{4}\right)^2 = b \quad \frac{3^2}{16} + 2 = b \rightarrow b = \frac{41}{16} \end{cases}$$

$$a + 32b = 3 + 32\left(\frac{41}{16}\right) = 3 + 2(41) = 85$$

۱۵. گزینه ۲ درست است.

$$\frac{x}{8} + \frac{2}{x-2} - \frac{x+2}{2x-4} = \frac{x}{8} + \frac{2}{x-2} - \frac{x+2}{2(x-2)}$$

$$= \frac{x(x-2) + 2 \times 8 - 4(x+2)}{8(x-2)} = \frac{x^2 - 6x + 8}{8(x-2)}$$

$$\frac{(x-4)(x-2)}{8(x-2)} = \frac{x-4}{8} = \frac{4(1+\sqrt{2})-4}{8}$$

$$= \frac{4+16\sqrt{2}-4}{8}$$

$$= \frac{16\sqrt{2}}{8} = 2\sqrt{2}$$

اقتصاد

۱۶. گزینه ۲ درست است.

الف) کسب و کار شراکتی متعلق به دو نفر یا بیشتر است که شریک نامیده می شوند. درآمد بین آن ها به نسبت توافقی تقسیم می شود. (صفحه ۱۵ کتاب درسی)

ب) اگر درآمدهای به دست آمده از هزینه های تولید کمتر باشد، کسب و کار دچار زیان می شود. بنابراین کارآفرین باید تلاش کند با افزایش درآمد و کاهش هزینه ها، از وضعیت زیان دوری کند. با صرفه جویی و افزایش بهره وری، مثل پرهیز از استخدام نیروی کار غیر لازم، یا صرفه جویی در مواد اولیه و انرژی یا جلوگیری از ریخت و پاش ها می توان هزینه تولید را بدون کاهش میزان تولید، کم کرد.

(صفحه ۹ کتاب درسی) (فصل اول، درس اول - هزینه های تولید، درآمد و سود، درس دوم - شراکت)

۱۷. گزینه ۴ درست است.

الف) به دلیل وجود کمیابی در امکانات و داشته ها، همیشه باید بین گزینه های انتخاب، (بده - بستان) کرد یعنی چیزی را رها می کنی تا چیز دیگری را به دست آوری. این مفهوم «هزینه فرصت» است. «هزینه فرصت» یک انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که شما در انتخاب، آن را از دست داده اید. (صفحه ۲۵ و ۲۶ کتاب درسی)

ب) با توجه به اینکه احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست. این انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن را به کارآفرین می دهد. (صفحه ۴ کتاب درسی)

ج) در کسب و کار شرکت، به دلیل امکان تولید در مقیاس زیاد، امکان سرمایه گذاری بیشتر وجود دارد در نتیجه می توان تا

حدودی قیمت پایین تر برای محصولات نسبت به رقبا در نظر گرفت که این امر سبب امکان رقابت بیشتر می شود.
(صفحه ۱۹ کتاب درسی) (فصل اول، درس اول - طرح مسئله، درس دوم - شرکت، درس سوم - اصل اول - هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنید)

۱۸. گزینه ۱ درست است.

الف) برای محاسبه درآمد ماهانه، ابتدا باید هزینه ماهانه کارگاه تولیدی را محاسبه و با سود جمع کنیم: (صفحه ۸ کتاب درسی)
تعداد کارگران × دستمزد یک کارگر = دستمزد ماهانه کل کارگران
تومان $2,000,000 = 500,000 \times 4$: دستمزد کل کارگران
 $2 +$ دستمزد ماهانه کل کارگران = اجاره ماهانه کارگاه
تومان $1,000,000 = 2,000,000 + 2$: اجاره ماهانه کارگاه
دستمزد ماهانه کارگران + هزینه ماهانه مواد اولیه + اجاره ماهانه کارگاه = مجموع کل هزینه های ماهانه کارگاه
تومان $5,000,000 = 1,000,000 + 2,000,000 + 2,000,000$: کل هزینه های ماهانه کارگاه
هزینه + سود = درآمد
تومان $9,000,000 = 4,000,000 + 5,000,000$: درآمد

ب) برای به دست آوردن تعداد واحد کالا و محصول تولید شده، باید درآمد را بر قیمت کالا تقسیم کنیم:

$$\text{تعداد کالای تولید شده} = \frac{9,000,000}{100,000} = 90$$

(فصل اول، درس اول - هزینه های تولید، درآمد و سود)

۱۹. گزینه ۳ درست است.

الف) کالا و خدماتی که توسط افراد زیادی به صورت همزمان استفاده می شود و شما نمی توانید مردم را از استفاده آنها محروم سازید، «کالای عمومی» گفته می شود. بنابراین گزینه های (۲) و (۴) حذف می شوند. (صفحه ۵۹ کتاب درسی)
ب) «حقوق و عوارض گمرکی» در واقع مالیات هر کشور بر صادرات و واردات کالاهای مختلف است که با نام «تعرفه های گمرکی» نیز شناخته می شود، تابع سیاست های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها است. (صفحه ۶۲ کتاب درسی)
(فصل دوم، درس ششم - ارائه کالای عمومی - مالیات غیرمستقیم)

۲۰. گزینه ۴ درست است.

الف) تولید در تمام نقاطی که زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار دارد، ناکارا است زیرا تمام منابع و امکانات تولید مصرف نمی شوند. نقطه (ز) پاسخ سوال است. بنابراین گزینه (۳) حذف می شود. (صفحه ۳۹ کتاب درسی)
ب) در حرکت از نقطه (ب) به نقطه (ه)، شاهد افزایش تولید کره و کاهش تولید اسلحه به میزان ۶۰۰ واحد هستیم. بنابراین هزینه فرصت همان ۶۰۰ واحد اسلحه است. (صفحه ۳۸ و ۳۹ کتاب درسی)

ج) در نقطه (ب) از هر دو کالا تولید می شود ولی تولید اسلحه بیشترین میزان تولید در ترکیب دو کالایی است و با توجه به شرایط جنگ، بهترین ترکیب تولید است.

د) تمام نقاط بالای منحنی مانند نقطه (ح) به دلیل کافی نبودن منابع و امکانات تولید، غیرقابل دسترسی هستند.

(فصل اول، درس چهارم - کارایی - ناکارایی)

۲۱. گزینه ۲ درست است.

مالیات بر ارزش افزوده، مالیاتی است که از تفاوت ارزش بین کالا و خدمات عرضه شده با ارزش کالا و خدمات خریداری شده در دوره ای مشخص، گرفته می شود. مالیات بر ارزش افزوده، با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می دهد و از مالیات ستانی مضاعف جلوگیری می کند زیرا مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می شود و کالا و خدمات واسطه ای معاف از مالیات می شوند. (صفحه ۶۳ کتاب درسی)
(فصل دوم، درس ششم - مالیات غیرمستقیم - مالیات بر ارزش افزوده)

۲۲. گزینه ۳ درست است.

در صورتی یک کشور می تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک شود که:

۱- راه های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی را گوناگون کند.

۲- با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی، امکان تأمین نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.
 ۳- به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد.
 بنابراین پاسخ گزینه (۳) است.

(صفحه ۷۴ و ۷۵ کتاب درسی) (فصل دوم، درس هفتم - جنگ‌های تجاری و تحریم‌های اقتصادی)

۲۳. گزینه ۱ درست است.

الف) زمانی که قیمت از سطح قیمت تعادلی (۲۵۰ ریال) کمتر باشد، شاهد مازاد تقاضا یا کمبود عرضه هستیم. بنابراین در تمام ردیف‌های ۱، ۲ و ۳ که قیمت‌ها کمتر از سطح تعادل هستند، مازاد تقاضا وجود دارد. بنابراین فقط گزینه (۴) حذف می‌شود.
 ب) زمانی که قیمت‌ها بیشتر از سطح قیمت تعادلی باشد، شاهد مازاد عرضه یا کمبود تقاضا هستیم و تولیدکننده موفق به فروش تمام محصولات خود نمی‌شود. در سطح قیمت‌های ۳۰۰، ۳۵۰ و ۴۰۰ ریال که بیشتر از سطح تعادل هستند، مازاد عرضه وجود دارد.

ج) نقطه تعادل در بازار، جایی است که میزان عرضه و تقاضا با هم برابر هستند. بنابراین در سطح قیمت ۲۵۰ ریال و مقدار ۶۰۰ واحد، بازار در وضعیت تعادل قرار دارد. (صفحه ۵۳ کتاب درسی) (فصل دوم، درس پنجم - تعادل در بازار)

۲۴. گزینه ۲ درست است.

الف) روش کلی در تعیین میزان فقر، آن است که نیازمندی‌های افراد یا خانوارها را با توانمندی‌های آنان برای دستیابی به آن نیازها، مقایسه کنیم. (صفحه ۸۹ کتاب درسی)

ب) یکی از وظایف دولت‌ها در هر کشوری، اجرای سیاست‌های فقرزدایی و برقرار کردن عدالت است. دولت‌ها موظفاند از طریق حمایت از شرکت‌های تولیدی و مبارزه با فساد، با فقر و بیکاری مبارزه کنند. (صفحه ۹۰ کتاب درسی)

(فصل سوم، درس هشتم - بیکاری و رکود چه پیامدهایی دارد؟ - دولت و مسئله بیکاری)

۲۵. گزینه ۲ درست است.

الف) نقطه A در این نمودار، پایین‌تر از نقطه تعادلی و در شرایط مازاد تقاضا برای نیروی کار قرار دارد. برای بهبود این وضعیت باید دستمزد و قیمت نیروی کار افزایش پیدا کند تا نیروی کار حاضر شود که وارد عرصه کار شود. به این ترتیب بازار کم‌کم به نقطه تعادل نزدیک می‌شود. (صفحه ۸۶ کتاب درسی)

ب) نقطه B در قسمت بالای نقطه تعادلی قرار دارد. در این شرایط، شاهد مازاد عرضه نیروی کار هستیم یعنی بخشی از نیروی کار بلااستفاده هستند و وارد عرصه کار نشده‌اند. (صفحه ۸۶ کتاب درسی) (فصل سوم، درس هشتم - بازار نیروی کار)

۲۶. گزینه ۱ درست است.

الف) در مبادلاتی که با چک انجام می‌شود، پول نقد بین افراد رد و بدل نمی‌شود، بلکه بانک موجودی حسابی را کاهش و موجودی حساب دیگری را افزایش می‌دهد. چون افراد خودشان مبلغ را روی چک می‌نویسند، به آن «پول تحریری» یا «ثبتی» گفته می‌شود. بنابراین گزینه‌های (۴) و (۳) حذف می‌شود. (صفحه ۹۵ کتاب درسی)

ب) یکی از وظایف پول سنجش ارزش است. با پول می‌توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آن‌ها را با هم سنجید. عملاً پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یکدیگر آسان می‌کند، به همین دلیل هر یک از کشورها دارای واحد ارزش خاص خود هستند. (صفحه ۹۸ کتاب درسی) (فصل سوم، درس نهم - پول چیست - وظایف پول)

۲۷. گزینه ۱ درست است.

تمام گزینه‌ها به استثناء گزینه (۱) درست هستند. در این دوره حتی ایجاد زمینه‌های قانونی (مثل قانون تجارت و تعاونی‌ها) و زیرساخت‌های مواصلاتی (مثل راه آهن)، گسترش مدارس و دانشگاه‌ها و بهبود نسبی بهداشت هم نتوانست اقتصاد ایران را از ضعف ساختاری و هویتی برهاند، چه برسد به اینکه به استقلال اقتصادی نزدیک کند. (صفحه ۱۰۸ کتاب درسی)

(فصل سوم - درس دهم - مسیر تاریخی اقتصاد ایران)

۲۸. گزینه ۴ درست است.

الف) مهمترین مؤلفه‌های پیشرفت اقتصادی کشور، رشد اقتصادی، شاخص‌های توسعه انسانی (نظیر بهداشت، سواد و امید به زندگی) و شاخص توزیع عادلانه درآمد است. بنابراین فقط گزینه (۱) حذف می‌شود. (صفحه ۱۱۸ کتاب درسی)

ب) با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول، شاخصی به دست می‌آید که برای سنجش وضعیت توزیع درآمد به کار می‌رود. هر

چه این نسبت بیشتر و یا فاصله ۱۰ درصد اولیه جمعیت با ۱۰ درصد آخر جمعیت بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است و فقر گسترده‌تر است. (صفحه ۱۲۴ کتاب درسی) (فصل سوم - درس یازدهم - رشد اقتصادی - وضعیت توزیع درآمد)

۲۹. گزینه ۴ درست است.

در کشور ما، افزایش درآمدهای نفتی هرچند گاهی به افزایش ظرفیت‌های تولیدی کمک می‌کند؛ اما باعث رشد درآمدهای اقتصادی و رشد نقدینگی در کشور می‌شود که تورم‌زا است. علاوه بر این، نوسانات نرخ ارز نیز بر ارزش پول ملی ما اثر منفی می‌گذارد و منجر به کاهش قدرت خرید پول و در پی آن منجر به تورم می‌شود. (صفحه ۱۰۳ کتاب درسی) (فصل سوم - درس نهم - علل تورم و نقش دولت)

۳۰. گزینه ۳ درست است.

برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب‌هایی که در دوران کنونی اقتصاد ملی ما را تهدید می‌کند، مقاوم‌سازی اقتصاد و مصونیت بخشی به آن در برابر فشارها و تکانه‌های خارجی، ضروری است. (صفحه ۱۱۱ کتاب درسی) (فصل سوم - درس دهم - اقتصاد مقاومتی و استقلال اقتصادی)

علوم و فنون ادبی (۱)

۳۱. گزینه ۱ درست است.

با توجه به متن درس دهم کتاب علوم و فنون ادبی ۱، در صفحات ۸۱ و ۸۲، گزینه ۱ درست است.

۳۲. گزینه ۳ درست است.

صورت درست گزینه ۳ عبارت است از:

«ساده و روان بودن و پرداختن به موضوعات حماسی، ملی و تاریخی، از ویژگی‌های نثر این دوره است.»

۳۳. گزینه ۲ درست است.

اصلاح گزینه‌های نادرست:

۱- بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی در دوره سامانیان به‌شمار می‌آید، نه ساسانیان.

۳- التفهیم از نمونه‌های نثر دوره سامانی است، نه غزنوی و سلجوقی.

۴- این موارد، فقط از ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی است.

۳۴. گزینه ۴ درست است.

ردّ گزینه‌های دیگر:

۱- سادگی فکر و کلام = از ویژگی‌های فکری است. / توصیف واقع‌گرا = از ویژگی‌های ادبی است.

۲- استفاده از واژگان کهنه و مهجور = از ویژگی‌های زبانی است.

۳- وجود روح شادی = از ویژگی‌های فکری است / جنبه عملی و دستوری بودن پند = از ویژگی‌های فکری است. / استفاده از

آرایه‌های ادبی در حدّ اعتدال = از ویژگی‌های ادبی است.

۳۵. گزینه ۳ درست است.

به‌دلیل آسمانی بودن معشوق، استفاده از لغات عربی بیشتر (مانند: وجه، منظر، نظر، شک، صاحب) و استفاده از مفهوم ذهنی و

عرفانی، بیت گزینه ۳ نمی‌تواند از سروده‌های سبک خراسانی باشد.

بررسی گزینه‌های دیگر:

وجود واژگان کهنه و مهجور مانند خُرام، خنگ به معنی نوعی اسب، فروهل / واقع‌گرا بودن شعر / زمینی بودن معشوق / سادگی

زبان و فکر، از ویژگی‌های شعر سبک خراسانی است.

۳۶. گزینه ۱ درست است.

نکات زیر درخور توجه است:

چهار مقاله = اثر نظامی عروضی - قرن ۶ (صفحه ۸۵ کتاب درسی)

کلیله و دمنه = اثر ابوالمعالی نصرالله منشی - در سال ۵۳۶ هـ ق یا اواسط نیمه اول قرن ۶ (صفحه ۸۴ کتاب درسی)

شاهنامه ابومنصوری = اثر عده‌ای از دانشوران خراسان - در سال ۳۴۶ هـ ق یا قرن ۴ (صفحه ۴۴ کتاب درسی)
ترجمه تفسیر طبری = اثر جمعی از دانشمندان - دوره سامانی (صفحه ۴۴ کتاب درسی)

۳۷. گزینه ۲ درست است.

براساس نظریه محمدتقی بهار، ملک‌الشعرا، برای شعر فارسی شش نوع سبک و دوره وجود دارد که به ترتیب تاریخی، در گزینه ۲ ذکر شده است. (صفحه ۶۱ کتاب درسی)

۳۸. گزینه ۴ درست است.

در گزینه ۴ از ترکیبات دشوار، توصیفات فراوان و حذف افعال به قرینه استفاده شده است و سادگی و روانی کلام وجود ندارد. بررسی گزینه‌های دیگر:

۱- به کار گرفتن سجع متوازی (عطایی - خطایی)

۲- حذف فعل «است» به قرینه لفظی: فراخی معیشت است و رفعت منزلت (است) و رسیدن به ثواب آخرت (است).

۳- استفاده از لغات کهنه و مهجور مانند: تازی، دشخوار

۳۹. گزینه ۳ درست است.

واژه‌آرایی = تکرار واژه‌های: یار، مرا، غار، تویی / واج‌آرایی = تکرار مصوت بلند ا (یازده بار)
بررسی گزینه‌های دیگر:

۱- واژه‌آرایی = تکرار واژه شور / واج‌آرایی = تکرار صامت «ش»

۲- واژه‌آرایی = تکرار واژه دل / واج‌آرایی: تکرار صامت «د»

۴- واژه‌آرایی = ندارد / واج‌آرایی = تکرار صامت «س»

۴۰. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱- کلمات سجع = در، بر (سجع متوازی = اشتراک در وزن عروضی و حرف پایانی)

۲- کلمات سجع = نگیرد، نپذیرد (سجع مطرف = اشتراک در حروف پایانی)

۳- کلمات سجع = گرم، شرم (سجع متوازی = اشتراک در وزن عروضی و حروف پایانی)

۴- کلمات سجع = باطل، ضایع (سجع متوازن = اشتراک در وزن عروضی)

۴۱. گزینه ۲ درست است.

در گزینه ۲ کلمات «خدمت سلطان» و «عزم این میدان»، سجع متوازن یا متوازی ندارند.

بررسی سجع‌های به کار رفته در گزینه‌های دیگر:

۱- (این، وین = متوازی)، (لطافت، تطاول = متوازن)، (لب، سر = متوازن)، (لعل، زلف = متوازن) (گفتم، دیدم = متوازی)، (گفت، دید = متوازن) = موازنه دارد.

۳- (برون، درون = متوازی)، (بنگریم، بنگریم = متوازی)، (قال، حال = متوازی) = ترصیع دارد.

۴- (عقل، شرع = متوازن)، (دویده، خزیده = متوازی)، (رکابت، پناهت = متوازی) = موازنه دارد.

۴۲. گزینه ۱ درست است.

با توجه به معنی شعر باید مصراع دوم را چنین خواند: زهره و آفتاب را زهره به آب می‌کند.

بنابراین: زهره و زهره، جناس ناقص حرکتی دارند.

بررسی گزینه‌های دیگر:

۲- نوش، نیش: جناس ناقص (ناهمسان) اختلافی

۳- مدام، دام = جناس ناقص (ناهمسان) افزایشی

۴- چین (اول) به معنی چین‌وشکن / پیچ‌وتاب، چین (دوم) به معنی کشور چین = جناس همسان

۴۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌های بیت:

دیدۀ عقل، گوش طرب = تشخیص / چرخه، چرخ = جناس ناقص افزایشی / مست، پست، دست = جناس ناقص اختلافی /

کلمات دو نیم مصراع اول، تقابل سجع‌های متوازی و متوازن دارند = موازنه / تکرار کلمه «تو» = واژه‌آرایی یا تکرار / مست، پست = سجع متوازی / دیده عقل مست تو، چرخه چرخ پست تو، گوش طرب به دست تو = هر سه، کنایه دارند. / دیده، گوش = تناسب یا مراعات نظیر

رد گزینه‌های دیگر:

۱- ترصیع ندارد.

۲- تشبیه و تضاد ندارد.

۴- سجع متوازن ندارد.

۴۴. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱- رو، خو، جو = جناس ناقص اختلافی / خوی چو آب = تشبیه

۲- تقابل سجع‌های متوازن، بین کلمات دو مصراع = موازنه است، نه ترصیع. / تکرار مصوت کوتاه = واج‌آرایی مصوت دارد، نه صامت.

۳- برو، بیا = تضاد / تکرار برو، بیا = واژه‌آرایی یا تکرار

۴- همه کلمات دو مصراع، تقابل سجع متوازی دارند، غیر از دو کلمه «طالب، مطرب» = موازنه / جوینده، گوینده = جناس ناقص اختلافی

۴۵. گزینه ۴ درست است.

بررسی مصراع‌ها:

(الف) بو، خو = جناس ناقص اختلافی

(ب) گل، گلزار = اشتقاق

(ج) یار، یاد = جناس ناقص اختلافی / یار، دیار = جناس ناقص افزایشی / تکرار مصوت بلند ا = واج‌آرایی

(د) جام، دام = جناس ناقص اختلافی / کلمات دو نیم مصراع، تقابل سجع‌های متوازی است = ترصیع

رد گزینه‌های دیگر:

۱- د = جناس ناقص افزایشی ندارد.

۲- ج = اشتقاق ندارد.

۳- الف = جناس ناقص افزایشی ندارد.

۴۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی مصراع:

و = ص + مصوت کوتاه / فا = ص + مصوت بلند ا / گُل = ص + مصوت کوتاه / بُد = ص + مصوت بلند و + ص / بَر

= ص + مصوت کوتاه / دُش = ص + مصوت کوتاه / مَن = ص + مصوت کوتاه / فِ = ص + مصوت کوتاه /

شان = ص + مصوت بلند ا + ص / دی = ص + مصوت بلند ی

۴۷. گزینه ۱ درست است.

تقطیع و علامت‌های هجایی مصراع:

چَش	مِ	عَ	رِی	بَا	شُ	دِ	رُو	شَن	بِ	تُ*
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-
بلند	کوتاه	کوتاه	بلند	بلند	کوتاه	کوتاه	بلند	بلند	کوتاه	بلند

* طبق قاعده، آخرین هجای هر مصراع، همیشه هجای بلند محسوب می‌شود؛ اگرچه هجای کوتاه یا کشیده باشد.

۴۸. گزینه ۴ درست است.

* تقطیع و علامت هجایی درست گزینه ۴ عبارت است از:

تا	بِ	جا	نا	سو	دِ	با	شی	هی	چ	کَس	را	دِل	مِ	سوز
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

۴۹. گزینه ۳ درست است.

نمودار هجایی گزینه ۳ عبارت است از:

ف	را	ق	ت	ز	خ	و	ر	ی	ز	م	ن	د	ر	ا	ن	د
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-

بررسی نمودار هجایی گزینه‌های دیگر:

ب	ز	ن	دا	ن	تا	ری	ک	د	ر	ب	ن	د	س	خ	ت	سخت*
چ	ا	ز	رو	ز	گا	ر	ش	چ	ه	ل	سا	ل	ماند*			
م	ن	ز	چ	خ	پی	ر	م	چ	ن	پ	ت	گ	دل			
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	-	-

* هجای پایانی تمام مصراع‌ها، هجای بلند محسوب می‌شود.

۵۰. گزینه ۴ درست است.

نمودار هجایی گزینه ۴ و مصراع سؤال یکسان است:

ح	ا	ج	ق	س	ب	ر	ف	ق	ن	ش	ه	د	ش	پ	و	س
ش	ک	و	ای	نی	س	ز	ط	ف	ن	ح	وا	د	ث	ما	را	
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-	-	-	-

بررسی نمودار هجایی گزینه‌های دیگر:

- ۱- -U--UU--UU--UU--U-
- ۲- UU--UU--UU--UU--UU
- ۳- -UU--UU--UU--U-

۵۱. گزینه ۲ درست است.

بررسی نمودار هجایی مصراع‌ها:

الف	گ	ب	ی	ی	پی	ری	ز	ش	ک	ا	رو	ف	ت
ه	خ	ن	ی	ی	ه	س	ت	ک	ا	سا	س	ف	نا
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-	-	U	-

ب	ب	ر	ی	ما	دی	د	ای	نا	ل	و	ف	ی	ذ	ز
د	چ	خ	ج	فا	کی	ش	پ	ل	ل	و	فا	کو	ش	ب
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-	-

ج	گ	ت	چ	ث	ب	ک	ب	ه	ن	س	ت	ه	وا
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-	-	U	-

۵۲. گزینه ۴ درست است.

(نگاهی، آهی)

بررسی گزینه‌هایی که ذوقافیتین هستند:

- ۱- (باد، باد) = چون به یک معنی نیستند / (نیست، نیست) = چون به یک معنی نیستند.
- ۲- (یار، کار) / (بسیار، پیکار)
- ۳- (بگشای، بنمای) / (توفیق، تحقیق)

۵۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی قاعده قافیه گزینه‌ها:

- ۱- جنگ آزما، جای = ی از حروف الحاقی است / واژه‌های قافیه، مختوم به مصوت بلند ا = قاعده یک
- ۲- دشت‌ها، کشت‌ها = ها از حروف الحاقی است / واژه‌های قافیه، مختوم به مصوت + صامت + صامت = قاعده دو
- ۳- همی سوختم، می افروختم = م از حروف الحاقی است / واژه‌های قافیه، مختوم به مصوت + صامت + صامت = قاعده دو
- ۴- ناوک، یک = واژه‌های قافیه، مختوم به مصوت + صامت = قاعده دو

۵۴. گزینه ۳ درست است.

همه گزینه‌ها درباره این نکته است که: عشق را نمی‌توان پنهان کرد و از راه‌های مختلف راز درونی عشق آشکار می‌شود؛ گاهی از سوز بیان و گاهی از چشم‌گریان، ولی گزینه ۳ در این باره است که: حقیقت عشق، شرح‌دادنی نیست؛ زیرا دردی است که نمی‌توان آن را در قالب واژگان و جمله‌ها بیان کرد.

۵۵. گزینه ۲ درست است.

همه گزینه‌ها در این باره است که: انسان‌های نالایق و نادان و شیطان‌صفت بر مردم زمان شاعر، حاکم شده‌اند. ولی در گزینه ۲، شاعر به قدری از شرایط بد جامعه خود ناامید است که می‌خواهد به گوشه انزوا و تنهایی برود و از مردم زمانه فرار کند.

جامعه‌شناسی (۱)

۵۶. گزینه ۲ درست است.

قسمت اول: هنگامی که چشم خود را بر جوامع دیگری می‌گشاییم که اینک در دیگر نقاط دنیا وجود دارند یا وقتی به تاریخ گذشته خود رجوع می‌کنیم و جهان خود را با آنان مقایسه می‌کنیم، به تنوع جهان‌های اجتماعی پی می‌بریم. قسمت دوم: تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازگردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است و تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجارها بازمی‌گردد، از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست؛ بلکه از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود. درس ۵

۵۷. گزینه ۱ درست است.

نشاط روح بعد از وضو گرفتن: پیامد غیرارادی کنش

تندرستی بعد از ورزش کردن: پیامد غیرارادی کنش

مورد نکوهش نفس خود قرار گرفتن بعد از کشیدن سیگار: پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر درس ۱

۵۸. گزینه ۳ درست است.

گسترش نهادی، همان گسترش فرهنگ و معانی جهان اجتماعی است. بنابراین لازمه بسط هویت جهان اجتماعی، افزایش جمعیت است.

کاهش بیش از حد و کم‌سابقه رشد سالانه جمعیت، زمینه تغییر سیاست‌های جمعیتی را فراهم آورد.

در جهان متجدد به دلیل فردگرایی و اصالت لذت، این محبت و ایثارگرایی کاهش می‌یابد که به فرزندآوری کمتر و کاهش جمعیت می‌انجامد. درس ۱۶

۵۹. گزینه ۴ درست است.

اگر درها و دیوارهای یک خانه را فرصت‌ها و محدودیت‌های خانه فرض کنیم، هیچ خانه‌ای بدون این فرصت‌ها و محدودیت‌ها ممکن نمی‌شود. جهان اجتماعی نیز در قالب فرصت‌ها و محدودیت‌ها (یا همان بایدها و نبایدها) تحقق می‌یابد.

نظم اجتماعی ما را از آزادی محروم نمی‌کند؛ اتفاقاً آزادی ما تنها با وجود نظم اجتماعی امکان‌پذیر می‌شود. رابطه دوسویه نظم و آزادی از پیامدهای الزامی هر جهان اجتماعی است.

سخن گفتن به یک زبان و آموختن و رعایت قواعد و دستور آن زبان به این معنا است که فرصت‌ها و محدودیت‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ‌کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند. به عبارت دقیق‌تر، فرصت‌ها و محدودیت‌ها، دو روی یک سکه‌اند. درس ۶

۶۰. گزینه ۳ درست است.
جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند آنچه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آنچه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد، اما برخورد جهان غرب با جهان اسلام تجربه جدیدی است که هنوز به پایان خود نرسیده است. درس ۱۳
۶۱. گزینه ۴ درست است.
در مقایسه پدیده‌ها با یکدیگر، شباهت‌ها و تفاوت‌های آن‌ها آشکار می‌شود.
پدیده‌هایی که انسان آن‌ها را ایجاد نمی‌کند، ولی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان‌ها دارند به جهان اجتماعی راه می‌یابند، پدیده‌های تکوینی نامیده می‌شوند.
می‌دانید که هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نمادها نیست، ولی هنجارها و نمادها برحسب شرایط، در زمینه‌های مختلف قابل تغییرند و تغییر برخی از آن‌ها تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود.
در این جهان، علم از برخورد چهره به چهره و زندگی مشترک درون این جهان پدید می‌آید و در حفظ و استمرار آن دخیل بود و بر این اساس علم انساب برترین علوم بود؛ زیرا هویت نظام قبیله‌ای را حفظ می‌کرد. درس ۳ و ۴
۶۲. گزینه ۲ درست است.
قسمت اول و دوم: انتظارات جامعه از طریق الگوهای عمل یا همان هنجارها در حقوق و تکالیف مربوط به نقش‌های اجتماعی نمودار می‌شوند و افرادی که این نقش‌ها را به عهده می‌گیرند، باید با رعایت آن‌ها انتظارات جامعه را برآورده سازند.
قسمت دوم: فطرت، مجموعه بینش‌ها و گرایش‌هایی چون حقیقت‌جویی، فضیلت‌خواهی، زیبایی‌دوستی، خلایقیت، عشق و پرستش در آفرینش انسان است که او را از سایر موجودات ممتاز می‌کند. درس ۹
۶۳. گزینه ۱ درست است.
تغییرات هویتی افراد، گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود. اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند، به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد. درس ۱۰
۶۴. گزینه ۴ درست است.
- وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم «نهاد اجتماعی» آشکار می‌شود.
- مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند، هدف نهاد اجتماعی است.
- هر نهاد اجتماعی شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد و متقابلاً شیوه‌های غیرقابل قبول را طرد می‌کند. درس ۴ دهم
۶۵. گزینه ۳ درست است.
از دست دادن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی دیگر: خودباختگی فرهنگی
فراموشی هویت خود در مواجهه با فرهنگ دیگر: از خودبیگانگی تاریخی
ممانعت عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی از آشنایی اعضا با حقیقت انسان و جهان: از خودبیگانگی حقیقی (فطری)
مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب شدن و خودباختگی فرهنگی: غرب‌زدگی درس ۱۲
۶۶. گزینه ۱ درست است.
قسمت اول: هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا نتواند آن را به نسل بعد منتقل سازد، جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد یا دگرگون می‌شود.
قسمت دوم: شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماورای طبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد. درس ۳

۶۷. گزینه ۲ درست است.

مادامی که هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه شکل می‌گیرد، تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی سازگار است و مورد تشویق و تأیید جامعه نیز قرار می‌گیرد. بحران هویت فرهنگی در جایی به‌وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

مرگ یک جهان اجتماعی هنگامی رخ می‌دهد که با وجود به‌کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود، از پاسخگویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی انسان‌ها باز می‌ماند. هویت فرهنگی تا زمانی که عقاید و ارزش‌های مربوط به آن، مورد پذیرش اعضای جهان اجتماعی بوده و برای آن‌ها مهم باشد، دوام می‌آورد. درس ۱۰ و ۱۱

۶۸. گزینه ۲ درست است.

اگر یک جهان اجتماعی با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی مواجه شود، گرفتار کهولت و مرگ می‌شود. مرگ یک جهان اجتماعی هنگامی رخ می‌دهد که با وجود به‌کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود، از پاسخگویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی انسان‌ها باز می‌ماند.

کاستی و خلأ معنوی، دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرا می‌خواند و آن‌ها را برای عبور از مرزهای هویت فرهنگی آن تشویق می‌کند. درس ۱۱

۶۹. گزینه ۴ درست است.

قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به‌دست می‌آید، دارای مقبولیت است و قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به‌صورت رسمی پذیرفته شده باشد، اقتدار نامیده می‌شود.

همان‌گونه که دانستید مقبولیت در جایی است که قدرت، بدون اکراه و بلکه با رضایت باشد. اما مشروعیت قدرت به این معناست که قدرت بر اساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص اعمال شود. درس ۱۵

۷۰. گزینه ۱ درست است.

صبور: اکتسابی، فردی و متغیر
ایرانی: انتسابی، اجتماعی و ثابت
باهوش: انتسابی، فردی و ثابت

درس ۸

تاریخ (۱)

۷۱. گزینه ۴ درست است.

خدای‌نامه‌ها (خدای‌نامک‌ها) در زمان ساسانیان دلالت بر علاقه ایرانیان به ثبت و نگارش اخبار و رویدادهای مهم دارد. (تاریخ دهم درس ۱ ص ۳)

۷۲. گزینه ۳ درست است.

در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد. (تاریخ دهم درس ۲ ص ۱۳)

۷۳. گزینه ۲ درست است.

هرودت مورخ یونانی، به‌منظور نگارش کتاب تاریخ خود، به مصر، فینیقیه و جاهای دیگر سفر، و شرایط طبیعی و اقلیمی آن سرزمین‌ها را بررسی کرده است. (تاریخ دهم درس ۲ ص ۱۶)

۷۴. گزینه ۱ درست است.

هنرمندان عرصه موسیقی در دوره ساسانی، بیش از پیش مورد توجه شاهان قرار گرفتند و از منزلت و امتیازات ویژه برخوردار شدند. از خوانندگان و نوازندگان آن دوره با عنوان گوسان، خنیاگر و رامشگر یاد شده است. در دوره اشکانی، سفال‌ها نقش و طرح متنوع و گوناگون نداشتند، اما دارای لعابی اغلب سبز رنگ بودند. (تاریخ دهم درس ۱۶ ص ۱۴۸ و ۱۵۲)

۷۵. گزینه ۴ درست است.

به نظر برخی زبان‌شناسان، منظومه‌های داستانی «درخت آسوریک» و «بادگار زیربان» که در قرن ۵ م. به خط و زبان پهلوی ساسانی

نگارش یافته‌اند، ابتدا به زبان پارسی سروده شده بودند. همچنین به احتمال بسیار زیاد برخی داستان‌های شاهنامه مانند داستان «بیژن و منیژه» نیز اصل و ریشه اشکانی دارند. (تاریخ دهم درس ۱۵ ص ۱۳۸)

۷۶. گزینه ۳ درست است.

مانی (۲۱۶ - ۲۷۴م). با ترکیب آموزه‌هایی از دین‌های زرتشتی، مسیحی و بودایی، آیین جدیدی را عرضه کرد. او از شاپور یکم اجازه گرفت که عقاید خود را تبلیغ کند. (تاریخ دهم درس ۱۴ ص ۱۳۵)

۷۷. گزینه ۱ درست است.

در عصر نوسنگی، انسان با استفاده از پشم حیوانات، موفق به تولید پارچه شد و یافته‌های به‌دست آمده از کاوش‌های تپه چغاگلان در شهرستان مهران (استان ایلام) نشان می‌دهد که ساکنان این منطقه از نخستین گردآورندگان خوراک بوده‌اند. (تاریخ دهم درس ۴ ص ۳۳)

۷۸. گزینه ۲ درست است.

کاوش‌های باستان‌شناسی در اوایل سده بیستم نشان داد که در حدود ۵ هزار سال پیش، تمدن پیشرفته‌ای در کنار رود سند وجود داشته است. بقایای شهرهای بزرگ و پرجمعیت موهنجودارو و هاراپا در پاکستان امروزی واقع شده است. (تاریخ دهم درس ۵ ص ۴۲)

۷۹. گزینه ۱ درست است.

برجسته‌ترین دستاورد هنری تمدن روم، در معماری و مجسمه‌سازی تبلور یافت. (تاریخ دهم درس ۶ ص ۵۹)

۸۰. گزینه ۲ درست است.

سنگ‌نوشته‌ها و لوح‌های گلی مهم‌ترین منابع نوشتاری ایرانی در دوره هخامنشیان هستند. (تاریخ دهم درس ۷ ص ۶۸)

جغرافیای ایران

۸۱. گزینه ۳ درست است.

جغرافیای اقتصادی شاخه‌ای از علم جغرافیا است و بنابراین از قوانین این علم تبعیت می‌کند، به طوری که در یک جریان دوطرفه از نتایج و یافته‌های علوم دیگر به‌ویژه علم اقتصاد استفاده می‌کند و به بررسی همه‌جانبه پدیده‌های اقتصادی با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان می‌پردازد و همچنین نحوه معیشت گروه‌های انسانی را در شهرهای مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان را مطالعه می‌کند. اما نظام‌های اقتصادی را بدون توجه به مکان و معیشت انسانی مطالعه نمی‌کند.

۸۲. گزینه ۲ درست است.

روش میدانی در گام سوم مربوط به برخی پژوهش‌هاست و برخلاف روش کتابخانه‌ای در همه پژوهش‌ها مورد نیاز نیست. در پژوهش‌هایی که به روش میدانی نیاز می‌شود، لازم است ابزار جمع‌آوری اطلاعات به مکان مورد نظر برده شود و تهیه پرسشنامه و تکمیل آن، مصاحبه با افراد بومی و مشاهده مناظر و ارتباط چشم‌اندازها از جمله روش‌های میدانی است که اطلاعات پنهانی را در اختیار پژوهشگر قرار می‌دهد.

۸۳. گزینه ۴ درست است.

قرارگیری ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه بیانگر تنوع آب‌وهوایی است که منجر به کشت متنوع و باغداری گوناگون است. بنابراین هر یک از استان‌های کشور ما از توان‌ها و ظرفیت‌های ویژه‌ای در کشت محصولات باغداری و میوه برخوردار هستند. اختلاف شدید دمای روزانه و سالانه در نواحی مختلف کشور ما، سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی شده است و وضعیت آب‌وهوایی و موقعیت مطلق یا ریاضی کشورمان، وضع مناسبی را برای پرورش انواع دام فراهم کرده است، اما کشت گلخانه‌ای که یکی از روش‌هایی است که به دلیل تولید در طول سال و همه جا، میان باغداران مطرح شده است، وابستگی به موقعیت مطلق و تنوع آب و هوایی ایران ندارد.

۸۴. گزینه ۳ درست است.

برخی عوامل نظیر ساختمان زمین، مقاومت سنگ، عمق آب و تراکم آبرفت از مهم‌ترین علل پیدایش جلگه‌ها هستند. و برخی عوامل طبیعی مانند حرکات دریا (جزروم، توفان‌های دریایی، سونامی)، جریان‌های دریایی و نوسانات عمومی آب دریاها هستند که خواه ناخواه، مرتباً مناطق ساحلی را تغییر می‌دهند.

۸۵. گزینه ۱ درست است.

متن درج شده در صورت سؤال بیانگر تفاوت دمایی دو منطقه جنوبی و شمالی ایران است که نشان دهنده تنوع آب و هوایی ایران است. مناطق شمالی ایران که در عرض جغرافیایی بالا قرار دارند، از خط استوا دورترند و زاویه تابش مایل تری دارند و مناطق جنوبی ایران که در عرض جغرافیایی پایین قرار دارند، به خط استوا نزدیک ترند و زاویه تابش عمودتری دارند.

۸۶. گزینه ۴ درست است.

دریای خزر دارای انواع ماهیان خاویاری در جهان و فاقد مراکز صید و پرورش مروارید است و همین دو ویژگی در خلیج فارس به صورت معکوس مشاهده می شود. اما هر دو دریا طول بیشتری (خلیج فارس در امتداد طول جغرافیایی و دریای خزر در امتداد عرض جغرافیایی) نسبت به عرض متوسط خود دارد. بنابراین دریای خزر برخلاف خلیج فارس دارای انواع ماهیان خاویاری در جهان است و طول بیشتری نسبت به عرض متوسط خود دارد.

۸۷. گزینه ۱ درست است.

اگر رشد طبیعی جمعیت کشور ما در دهه های آینده با روند مثبت همراه شود، نشان می دهد که سطح سلامت جامعه ارتقا یافته و فرصت های تحصیلی، تفریحی و رفاهی برای جوانان ایجاد شده است؛ زیرا در این صورت میزان زاد و ولد بر مرگ و میر پیشی می گیرد. بنابراین، این وضعیت با افزایش نیروی فعال و تقویت نیروی دفاعی همراه خواهد شد. دو گزینه دیگر که مهاجرت را مطرح می کنند مربوط به رشد مطلق جمعیت هستند و نقشی در عملکرد مثبت یا منفی رشد طبیعی جمعیت ندارند.

۸۸. گزینه ۴ درست است.

هر استان متشکل از بیش از یک شهرستان همجوار است که اکثریت مرزهای مشترکی با یکدیگر دارند. هر شهرستان نیز متشکل از چند بخش همجوار، هر بخش از به هم پیوستن چندین دهستان و هر دهستان چند روستای همجوار را دارد. توجه داشته باشید در هر یک از این واحدها، زیرواحدها غالباً با یکدیگر مرز مشترک دارند (نه همه زیر واحدها) و ممکن است همگن باشند یا نباشند. به عنوان مثال استان خراسان جنوبی چندین شهرستان دارند که برخی با یکدیگر مرز مشترک دارند و برخی فاقد مرز مشترک هستند.

۸۹. گزینه ۱ درست است.

به طور کلی نقش هر سکونتگاه شهری در چهره و سیمای آن ها منعکس می شود. به عنوان مثال وقتی گفته می شود شهر اراک دارای نقش صنعتی است، یعنی وجود کارخانجات مختلف و فعالیت های شهروندان آن سیمای شهر را مختص صنعتی ساخته است که چشم اندازی متفاوت با شهر مشهد با نقش مذهبی دارد. بنابراین متن درج شده در صورت سؤال به این ویژگی نقش شهر می پردازد. تغییر و تکامل نقش شهرها، داشتن بیشتر از یک نقش و موقعیت جغرافیایی شهرها در این سؤال مورد نظر نیست.

۹۰. گزینه ۲ درست است.

بخش خدمات مربوط به زنجیره فعالیت های است که به طور غیرمستقیم در بهبود کیفیت و کمیت تولیدات کشور ما مؤثر است. بنابراین در گزینه ها باید دنبال فعالیت های بخش خدمات باشیم. گزینه ۱ به استخراج معدن می پردازد که مربوط به فعالیت نوع اول است. گزینه های ۲ و ۳ به ترتیب به صنعت خودروسازی و صنایع دفاعی اشاره دارد که هر دو به فعالیت نوع دوم می پردازند. اما صادرات محصولات باغداری مربوط به فعالیت نوع سوم یا خدمات است که با متن سؤال مطابقت دارد.

منطق

۹۱. گزینه ۱ درست است.

گرچه ذهن انسان به صورت طبیعی قواعد منطقی را به کار می گیرد، ولی ذهن همواره در معرض لغزش و خطا قرار دارد. لزوماً منطق موجب درست اندیشیدن نمی شود، بلکه روش درست اندیشیدن را به انسان می آموزد و استفاده از قواعد منطق می تواند از خطای اندیشه جلوگیری کند.

۹۲. گزینه ۳ درست است.

برای پرداختن به مبحث تعریف لازم است با نکاتی درباره مفاهیم و الفاظ آشنا شویم و پیش از ورود به مبحث استدلال، با قضیه و اقسام آن آشنا شویم.

۹۳. گزینه ۳ درست است.
در منطق علاوه بر خطاهایی که مربوط به زبان است، هر نوع خطای اندیشه مورد بررسی قرار می‌گیرد. چون خطای در الفاظ، موجب خطای اندیشه می‌شود، در منطق به مبحث الفاظ توجه می‌شود. علم منطق وابسته به زبان خاصی نیست و در منطق وارد قواعد صرفی و نحوی نمی‌شوند و فقط به بررسی اصول کلی پرداخته می‌شود که اطلاع از آن‌ها در حیطة زبان، به ما در جلوگیری از خطای اندیشه یاری می‌رساند.
۹۴. گزینه ۲ درست است.
در این عبارت «دلیم به درد آمد»، به دلالت التزامی بوده، ولی مادر امید آن را به دلالت مطابقه به کار برده است. در عبارت گزینه ۱ مغالطه‌ای وجود ندارد. در گزینه ۳ مغالطه اشتراک لفظ و در گزینه ۴ مغالطه ابهام در عبارت وجود دارد.
۹۵. گزینه ۴ درست است.
در این عبارت مغالطه‌ی توسل به معنای ظاهری وجود دارد.
۹۶. گزینه ۴ درست است.
رابطه بی‌مهره و ماهی تباین است، ولی در سایر گزینه‌ها رابطه میان مفاهیم، عموم و خصوص مطلق است.
۹۷. گزینه ۲ درست است.
در این گزینه انسان عام‌تر از دانش‌آموز است و دانش‌آموز هم عام‌تر از دبیرستانی است. شکل نسبت به مربع عام‌تر است. رابطه قائم‌الزاویه و متساوی‌الاضلاع تباین است. حیوان نسبت به انسان عام‌تر است. پس طبقه‌بندی سه گزینه دیگر نادرست است.
۹۸. گزینه ۱ درست است.
تعریف از طریق ذکر مصادیق برای مواردی مناسب است که بتوان به نحوی مصداقی یا تصویری از مصداق آن مفهوم مجهول یافت. اما تعریف از طریق تحلیل مفهومی و ذکر مفهوم عام و سپس خاص و ویژگی اختصاصی آن، برای مواردی کاربرد دارد که بتوان مفهومی عام‌تر از آن مفهوم مجهول پیدا کرد.
۹۹. گزینه ۲ درست است.
استدلالی که در این گزینه وجود دارد، استقرای تعمیمی است، ولی در سه گزینه دیگر استدلالی قیاسی به کار رفته است.
۱۰۰. گزینه ۱ درست است.
دانشمندان علوم تجربی تلاش می‌کنند با استفاده از استدلال‌های استقرایی قوی، مبنایی برای علوم تجربی فراهم آورند.
۱۰۱. گزینه ۲ درست است.
در این گزینه بخشی از یک قضیه شرطی متصل ذکر شده است؛ یعنی «اگر خدا بخواهد.» که تصور محسوب می‌شود، اما محتوای گزینه‌های دیگر جمله‌ای خبری است که قضیه محسوب می‌شوند.
۱۰۲. گزینه ۴ درست است.
قضایای محصوره ممکن است دارای سور کلی یا جزئی باشند و قضیه‌ی حمله به دو قسم شخصیه و محصوره تقسیم می‌شود. اگر موضوع قضیه حمله، جزئی باشد، آن را شخصیه می‌نامند و اگر موضوع آن کلی باشد، آن قضیه محصوره نام دارد. جزئی و کلی بودن سور قضیه مربوط به مصادیق موضوع است و با جزئی و کلی بودن موضوع قضیه که مربوط به مفهوم موضوع است، متفاوت است.
۱۰۳. گزینه ۲ درست است.
عکس مستوی سالبه کلی، همان سالبه کلی می‌شود، ولی اگر قضیه‌ای به شکل سالبه کلی صادق باشد، قضیه سالبه جزئی که متداخل آن است نیز صادق خواهد بود و مغالطه‌ای وجود ندارد. عکس مستوی موجبه کلی به شکل موجبه جزئی صادق خواهد بود و اگر به صورت موجبه کلی عکس شود، مغالطه ابهام انعکاس رخ می‌دهد.
۱۰۴. گزینه ۳ درست است.
در دو قضیه متضاد، اگر اولی صادق بود، حتماً دومی کاذب است، ولی اگر اولی کاذب بود، دومی می‌تواند صادق یا کاذب باشد. یعنی هر دو همزمان صادق نیستند، ولی می‌توانند هر دو کاذب باشند. دو قضیه متناقض نیز نمی‌توانند هر دو همزمان صادق یا هر دو کاذب باشند، بلکه یکی صادق و دیگری کاذب است. در دو قضیه متداخل اگر جزئی کاذب باشد، کلی آن هم کاذب است.

۱۰۵. گزینه ۱ درست است.
قیاس اقترانی بر اساس موقعیت حدوسط چهار حالت پیدا می‌کند. اگر دو مقدمه سالبه باشند، نتیجه معتبری نخواهند داشت و از حالت‌های مختلف قیاس اقترانی، تعدادی که دارای شرایط اعتبار قیاس نیستند، نتیجه معتبری ندارند.
۱۰۶. گزینه ۱ درست است.
در این گزینه اگر «از» حذف شود، تغییری در معنای قضیه حاصل نمی‌شود و می‌توان گفت بعضی حیوان‌ها اسب هستند، یعنی حدوسط همان «حیوان» است، ولی در سایر گزینه‌ها حدوسط به لحاظ لفظی یا معنایی تکرار نشده است.
۱۰۷. گزینه ۴ درست است.
در گزینه ۲، محمول نتیجه که دارای علامت مثبت است، در مقدمه دوم دارای علامت منفی است. در گزینه ۱ هر دو مقدمه سالبه هستند. در گزینه ۳ موضوع نتیجه که دارای علامت مثبت است، در مقدمه اول دارای علامت منفی است.
۱۰۸. گزینه ۴ درست است.
در این گزینه یک قضیه منفصل مانع‌الجمع وجود دارد، ولی محتوای سه گزینه دیگر منفصله حقیقی است.
۱۰۹. گزینه ۳ درست است.
در قیاس انفصالی حقیقی، در صورت وضع یک طرف، رفع طرف دیگر نتیجه می‌شود و نتیجه آن معتبر است. یعنی با وضع ب، رفع ج نتیجه می‌شود و بالعکس و با رفع ب، وضع ج نتیجه می‌شود و بالعکس.
۱۱۰. گزینه ۱ درست است.
خیاط با توسل به مغالطه مسموم کردن چاه، سعی در فریب افراد و پادشاه را داشت و در عبارت «من عمری برای دوختن این لباس صرف کرده‌ام»، مغالطه بزرگ‌نمایی به کار رفته است.

روان‌شناسی

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.
ویژگی‌های مربوط به رشد انسان را به دلیل پیوستگی رشد نمی‌توان به راحتی به مراحل مشخص تقسیم کرد، اما امروزه اکثر روان‌شناسان رشد، به رشد مرحله‌ای اعتقاد دارند. درس ۲
۱۱۲. گزینه ۲ درست است.
روش علمی عبارت است از: فرآیند جست‌وجوی با قاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: مفهوم تکرارپذیری را تعریف می‌کند.
گزینه ۳: مفهوم تعریف عملیاتی را تعریف می‌کند.
گزینه ۴: مفهوم علم روان‌شناسی را تعریف می‌کند. درس ۱
۱۱۳. گزینه ۴ درست است.
برای کنترل اثر گذشت زمان، از مرور مناسب استفاده کنید.
برای کنترل اثر گذشت زمان نباید فاصله مرور مطالب بیشتر از شش یا هفت ساعت باشد. (کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن توصیه می‌شود). درس ۴
۱۱۴. گزینه ۲ درست است.
- به کمک «توجه» یک یا چند محرک احساس شده را انتخاب می‌کنیم.
- «تصمیم‌گیری» یعنی ارزیابی راه‌های مختلف و انتخاب بهترین راه.
- «فشار روانی» عبارت است از: نیاز برای دوباره سازگار شدن با شرایط جدید زندگی. درس ۳
۱۱۵. گزینه ۱ درست است.
هرچند رشد درک اخلاقی به شکل‌گیری سایر عناصر شناخت وابسته است، اما در بسیاری از موارد صرف داشتن شناخت، به رفتار اخلاقی منجر نمی‌شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۲- رشد شناختی وابسته به شکل‌گیری درک اخلاقی نیست و برعکس این حالت درست است.

گزینه ۳- برای اینکه شناخت به اخلاق منتهی شود، شناخت باید به عقاید و باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود؛ بنابراین صرفاً شناختی که به باور و ارزش تبدیل شده باشد، منجر به اخلاق می‌شود.

گزینه ۴- در بسیاری از موارد، صرف داشتن شناخت، به رفتار اخلاقی منجر نمی‌شود. درس ۲

۱۱۶. گزینه ۳ درست است.

عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود.

وقتی هدف روشن نباشد، درک از مسئله ناقص خواهد بود. درس ۵

۱۱۷. گزینه ۴ درست است.

در شرایطی که مجبور می‌شویم توجه را به چند بخش تقسیم کنیم، میزان شباهت، درجه دشواری و مهارت می‌تواند اثر منفی توجه تقسیم‌شده را کاهش دهد. یعنی هرچه شباهت کمتر، درجه دشواری بیشتر و مهارت بیشتر باشد، توجه تقسیم‌شده کارایی بهتری دارد.

- هرچه آگاهی شما بیشتر باشد، نوع توجه هم ارادی‌تر خواهد بود.

- برای حفظ توجه و ایجاد تمرکز، باید از انجام فعالیت در ساعات طولانی پرهیز کرد. بهتر است هر از چند گاهی، بعد از مطالعه استراحت کنید.

- برای ایجاد توجه متمرکز، از حواس مختلف برای انجام دادن یک تکلیف استفاده کنید. اگر حواس مختلف درگیر انجام دادن یک تکلیف باشد، کارایی خوبی خواهد داشت. درس ۳

۱۱۸. گزینه ۲ درست است.

بررسی موارد:

(الف) در این عبارت چیستی حافظه بیان شده؛ پس توصیف است. (توصیف یعنی بیان دقیق و روشن مفهوم مورد نظر)

(ب) در این عبارت با ارائه یک توصیه و راهکار عملی، حافظه تحت کنترل قرار گرفته است.

(ج) در این عبارت احتمال بهبود عملکرد حافظه دانش‌آموزان در آینده، در اثر مطالعه چندحسی پیش‌بینی شده است.

(د) در این عبارت علت فراموشی اطلاعات در حافظه بیان شده؛ پس تبیین است. (در تبیین به بیان علت پدیده‌ها و چرایی آن‌ها می‌پردازیم). درس ۱

۱۱۹. گزینه ۱ درست است.

برای ذخیره شدن درست یک مفهوم (مثلاً جامد)، هرچه مثال‌های بیشتری داشته باشیم، آن مفهوم بهتر از سایر مفاهیم در حافظه می‌ماند. به این روش بسط معنایی می‌گویند.

همچنین اگر در بیان یک مفهوم، آن مفهوم را با مفاهیم مرتبط دیگر از جمله با علت‌ها یا پیامدهایش پیوند دهیم، بسط معنایی صورت می‌گیرد. مثلاً در توضیح مفهوم سونامی، بیان مفهوم زلزله به‌عنوان یکی از علت‌های به‌وجود آمدن آن، باعث

بسط معنایی سونامی می‌شود و تفاوت آن را با خلیج معلوم می‌کند. درس ۴

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

تشخیص دقیق مسئله، اولین گام حل آن است. تشخیص مسئله با احساس مبهم از یک مسئله متفاوت است و تصور مبهم از یک مسئله به راه‌حل‌های منطقی و درست منجر نمی‌شود. در تشخیص مسئله بهتر است دیگران نقش راهنما داشته باشند و فرد، خود آن را شناسایی کند؛ بنابراین در مرحله «تشخیص مسئله» مشورت و راهنمایی دیگران کاربرد دارد.

مرحله «به‌کارگیری راه‌حل مناسب» جواب نیست. اگرچه ممکن است افراد برای پیدا کردن راه‌حل مناسب از دیگران کمک بگیرند و با افراد مختلف مشورت کنند، ولی در «به‌کار بستن آن راه‌حل‌ها» و عملی کردن آن‌ها، خود فرد به تنهایی عمل

می‌کند تا مسئله را حل کند مثلاً دانش‌آموزی در یادگیری درس زبان مشکل دارد و باید برای حل این مشکل راه‌حل‌های مناسبی را در پیش بگیرد. یکی از این راه‌حل‌ها مطالعه خردخرد و راه دیگر نیز تمرین مکرر است که می‌تواند از طریق

مشورت با دیگران به‌دست آید. اما این راهکارها باید توسط خود فرد به‌کار گرفته شود. درس ۵

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان پیش آموزش کشور

آزمون‌های آزمایشی سنجش ویژه آمادگی دانش آموزان پایه دوازدهم

آنلاین و حضوری

۱۴ نوبت آزمون

۴

نوبت آزمون
جامع

۸

نوبت آزمون
مرحله ای

۲

نوبت آزمون
تابستانه

صدای داوطلب ۹۶۶ ۴۲ ۰۲۱- | ثبت نام گروهی دبیرستان ها ۳- ۷۹۱ ۴۴ ۸۸۸ ۰۲۱-

sanjeshserv.ir | sanjesheducationgroup | @sanjeshserv